

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Torstedvej 86, 6980 Tim
23.11.2009

Returadresse
Miljø og Natur Landbrug
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

Torstedvej 86
6980 Tim

Sagsbehandler
Ageeth Millenaar
Direkte telefon
51 52 51 01
E-post
ageeth.millenaar@rksk.dk

Dato
23 november 2009
Sagsnummer
2008094038A

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Torstedvej 86, 6980 Tim

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Kvæg - økologisk drift
15a Præstegården, Torsted m.fl.
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Lov om
miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Berith B. Bressendorff

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Torstedvej 86, 6980 Tim Fastnet telefon: 97331012 Mobil: 23436142 E-mail: Jespernoe@hotmail.com																																									
Bedriftens adresse	Vestergaard Torstedvej 86 6980 Tim																																									
Bedriftens miljøkonsulent	Vestjysk Landboforening, Kristian Andreassen Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing Fastnet telefon: 96814228 Mobil: 23436142 E-mail: Kra@vjl.dk																																									
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"> <tr><td>17i</td><td>Sønden Åen</td></tr> <tr><td>14l</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>14q</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>2bh</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>17g</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>15a</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>31</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>13ax</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>19b</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>15r</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>17e</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>11r</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>17h</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> <tr><td>15h</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>14f</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>14m</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>15z</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>15i</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>16g</td><td>Præstegården, Torsted</td></tr> <tr><td>17f</td><td>Sønden Åen, Tim</td></tr> </table>		17i	Sønden Åen	14l	Præstegården, Torsted	14q	Præstegården, Torsted	2bh	Sønden Åen, Tim	17g	Sønden Åen, Tim	15a	Præstegården, Torsted	31	Sønden Åen, Tim	13ax	Sønden Åen, Tim	19b	Sønden Åen, Tim	15r	Præstegården, Torsted	17e	Sønden Åen, Tim	11r	Sønden Åen, Tim	17h	Sønden Åen, Tim	15h	Præstegården, Torsted	14f	Præstegården, Torsted	14m	Præstegården, Torsted	15z	Præstegården, Torsted	15i	Præstegården, Torsted	16g	Præstegården, Torsted	17f	Sønden Åen, Tim
17i	Sønden Åen																																									
14l	Præstegården, Torsted																																									
14q	Præstegården, Torsted																																									
2bh	Sønden Åen, Tim																																									
17g	Sønden Åen, Tim																																									
15a	Præstegården, Torsted																																									
31	Sønden Åen, Tim																																									
13ax	Sønden Åen, Tim																																									
19b	Sønden Åen, Tim																																									
15r	Præstegården, Torsted																																									
17e	Sønden Åen, Tim																																									
11r	Sønden Åen, Tim																																									
17h	Sønden Åen, Tim																																									
15h	Præstegården, Torsted																																									
14f	Præstegården, Torsted																																									
14m	Præstegården, Torsted																																									
15z	Præstegården, Torsted																																									
15i	Præstegården, Torsted																																									
16g	Præstegården, Torsted																																									
17f	Sønden Åen, Tim																																									
Kommune	Ringkøbing – Skjern Kommune																																									
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	30974794 / 1.013.742.800 / 58706																																									
Ejendomsnummer	7600020909																																									
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af §12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug																																									

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkeko, tung race	167	196,47	313	368,23
Kvie/stud, tung race (22 mdr. – 26 mdr.)			50	23,55
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – 25 mdr.)	121	44,02		
Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	40	8,21		
Småkalv, tung race (0-3,5 mdr.)			46	8,70
Småkalv, tung race (3,5-6 mdr.)			4	0,91
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – 22 mdr.g)			21	7,22
Tyrekalve, tung race (40-55 kg)	50	0,46	170	1,57
Avlstyr	1	0,47		
I alt		249,63		410,18
Arealer		Ha		Ha
Ejet / forpagtet udbringningsareal		-		366,04
Aftaleareal		-		207,83
Udbringningsareal i alt		-		573,87
Afgræsningsareal				15,3
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m³	Areal (m²)	Kapacitet m³	Areal (m²)
Eksisterende staldanlæg		ca. 4350		ca. 4350
Ny kostald		0		4800
Nyt malkecenter		0		2240
Eksisterende køresiloer		2240		2240
Nye køresiloer		0		1760
Ny møddingsplads		0		200
Gyllebeholdere / møddingsplads				
Gylletank 1	1300		1300	
Gylletank 2	1300		1300	
Gylletank 3	1300		1300	
Gylletank 4	3000		3000	
Ny møddingsplads		0		200
I alt				

På udbringningsarealerne modtages ligeledes 74,9 DE fra Vestervej 15, som er en del af I/S Nogra. Staldanlæg tilhørende ejendommen Vestervej 15 er godkendt i en separat §10 tilladelse.

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede samt aftalearealer.

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Produceret på adressen:	Antal DE
Producerede kvæggylle	Torstedvej 86	341,77
Producerede dybstrøelse	Torstedvej 86	24,52
Afsat ved græsning	Torstedvej 86	38,23
Producerede Dybstrøelse heste	Vestervej 15	1,00
Producerede dybstrøelse kvæg	Vestervej 15	6,40
Producerede Kvæggylle	Vestervej 15	67,50
Tilført svinegylle	Svingelvej 4	133
Afsat til aftalearealer I alt til aftalearealer	Nr. Espvej 7	10,14
	Møllebyvej 8	90,00
		100,14
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer		512,28

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	4
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	7
1.2 AFGØRELSEN	9
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	10
GENERELT	10
UHELD OG RISICI.....	10
ÅRSPRODUKTION.....	10
FODER	11
STALDANLÆG.....	11
GYLLEHÅNDBETING	12
TRANSPORT	12
HÅNDBETING AF MARKSPRØJTE.....	12
SPILDEVAND.....	13
OPLAG AF OLIE OG MEDICIN	13
AFFALD	13
SKADEDYR	13
LUGT	13
STØJKILDER.....	13
LYS.....	14
STØV	14
UDBRINGINGSAREALER.....	14
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK / RENERE TEKNOLOGI.....	15
TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL.....	15
OPHØR.....	15
3. FORMALIA.....	16
3.1 LOVGRUNDLAG.....	16
3.2 OFFENTLIGHED	16
3.3 KLAGEVEJLEDNING.....	16
3.4 UDNYTTELSE	17
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	19
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	19
1.2 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	23
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING.....	28
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	30
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	31
1.6 OPLYSNINGER OM KRING AREALER	33
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	39
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	41
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	42
2.0 BAT - REDEGØRELSE (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI)	43
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN.....	47
2.1 BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSEN	47
2.2 GENERELLE AFSTANDSKRAV	47
2.3 UDNYTTELSE AF MILJØGODKENDELSE	47
2.4 AMMONIAK.....	48
2.5 LUGT	48
2.6 FOSFOR.....	49
2.7 NITRAT	50
2.8 NATUR.....	51
2.9 LANDSKABELIGE VÆRDIER / INTERESSEOMRÅDE.....	57
2.10 KULTURMILJØ.....	58

2.11 TIL- OG FRAKØRSEL TIL VIRKSOMHEDEN	58
2.12 EGENKONTROL	58
2.13 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)/RENERE TEKNOLOGI.....	58
2.14 ALTERNATIVE LØSNINGER	60
2.15 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING	60
2.16 KONKLUSION	60
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN.....	61
KOMPOST TIL MARKSTAK	61
STØJ.....	61
BILAG 4. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG.....	62
BILAG 5. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG OG TRANSPORTVEJE.....	63
BILAG 11 : BEGRUNDELSE PLACERING AF STALDANLÆGGET	74
BILAG 12A: TIDSPLAN FOR (FREMTIDIGE) BYGGERI.	76
BILAG 12B: OVERSIGT BYGNINGER INKL. FREMTIDIGE UDVIDELSER.....	77
Bilag 6A. Udbringningsareal "Øst", Natur	
Bilag 6B. Udbringningsareal "Vest", Natur	
Bilag 6C. Staldanlæg Naturpunkter indenfor 1000 meter	
Bilag 6D. Beregninger af resultater for naturpunkter	
Bilag 7A. Udbringningsareal "Øst", opland til Natura 2000 overbelastet med fosfor og okkerklassificering	
Bilag 7B. Udbringningsareal "Vest", opland til Natura 2000 overbelastet med fosfor og okkerklassificering	
Bilag 8. Udbringningsarealer, Nitratklasser	
Bilag 9. Udbringningsarealer, Grundvand	
Bilag 10A. Udbringningsarealer "Øst" + staldanlæg, Kulturmiljø	
Bilag 10B. Udbringningsarealer "Vest" , Kulturmiljø	

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 8. september 2008 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Torstedvej 86, 6980 Tim. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, med undtagelse af aftalearealer på møllebyvej 8, 6980 Tim, en udvidelse i husdyrbruget fra 249,63 DE i køer og opdræt til 410,18 DE i køer, opdræt og tyrekalve samt opførelse af en ny kostald til malkekøer, et nyt malkecenter, 2 køresiloer til opbevaring af ensilage og en møddingsplads til opbevaring af dybstrøelse.

Det er konstateret af både ansøger og Ringkøbing-Skjern kommune at der på nuværende tidspunkt er flere køer og kvier på ejendommen end tilladt, hvorfor der er tale om en delvis lovliggørelse af nævnte udvidelse i køer, opdræt og tyrekalve.

I forbindelse med udvidelsen søges også om etablering af et udsprinklingsanlæg til overfladevand fra plansiloer og befæstede arealer. Ansøgning til etablering af et udsprinklingsanlæg behandles i en særskilt tilladelse.

Kort resumé

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt. Se næste afsnit for afstand ny kostald til eksisterende bygninger.

Placering af ny kostald

Den nye kostald ønskes placeret på 105 m afstand fra eksisterende bygninger. Det vurderes at den valgte placering på sigt vil betyde at der er en god sammenhæng mellem bygningerne, en bedre logistik og færre transporttimer på bedriften. Færre transporttimer vil betyde et lavere energiforbrug og et bedre management. Desuden vurderes det at vil være urealistisk at placere den nye kostald et andet sted i forhold til de eksisterende stalde.

Placeringsmæssigt er anlægget derfor vurderet til at have den bedst mulige placering, og det vurderes ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen

Der er tale om et længerevarende projektbyggeri som spredes over flere år, og kan opdeles i to faser. Pga. størrelsen af projektet er der givet en tidsfrist af 4 år for udnyttelse af miljøgodkendelsen.

Ammoniak

Husdyrbruget er omfattet af krav om 15 % ammoniakreduktion fra stald og lager, hvilket er overholdt i henhold til ansøgningen.

Der findes ingen naturområder omfattet af lovens §7 eller andre ammoniakfølsomme naturområder inden for 1000 m fra stald og lager. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for ammoniak, som rækker udover det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget.

Det er vurderet, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil medføre væsentlige virkninger på naturområder omfattet af lovens §7 eller på andre naturområder beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	283,40 m
Samlet bebyggelse:	192,82 m
Enkelt bolig:	87,51 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 4117 m til samlet bebyggelse og 454 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Tim) er 1606 m.

Fosfor

Beskyttelsesniveauet for fosfor er harmonigrænsen på 1,4 DE/ha. Dyretætheden på husdyrbruget er 1,4 DE/ha.

Nitrat, overfladevand

Udbringningsarealerne ligger ikke i nitratklasserne I, II eller III. Beregninger viser, at der kan tillades en kvælstofudvaskning (DEmax) på 83,10 kgN/ha, samt at den ansøgte udvaskning (DEreel) er 64,60 kg N/ha.

Nitrat, grundvand

14,20 ha af de ejede/forpagtede arealer ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, hvor der stilles skærpede krav til nitratudvaskningen fra rodzonen.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen på arealerne som ligger i nitratfølsomt indvindingsområde er:

Marknr.	Nitratudvaskning
9 - T	46 mg nitrat pr. liter
9 - 1T	46 mg nitrat pr. liter
9 - 2T	46 mg nitrat pr. liter
22	47 mg nitrat pr. liter

Merbelastningen vil være:

Marknr.	Nitratudvaskning
9 - T	- 13 mg nitrat pr. liter
9 - 1T	- 13 mg nitrat pr. liter
9 - 2T	- 13 mg nitrat pr. liter
22	- 12 mg nitrat pr. liter

Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt uden anvendelse af projektilpasning.

Natur

Der er udbringningsarealer med krav om 2 m. dyrkningsfri bræmmer.

Der er §3-naturområder inden for 1000 m fra ejendommen og udbringningsarealerne, som ikke er omfattet af lovens §7. I henhold til Naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages ændringer i tilstanden af naturområder, der hører under §3-beskyttelsen. Der er stillet vilkår om, at al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græs på de udbringningsarealer, der grænser op til §3 beskyttet hede, skal ske ved nedfældning.

Hovedparten af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til Stadil Fjord og /eller Vest Stadil Fjord. Stadil Fjord er sammen med Vest Stadil Fjord udpeget som EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde (H59, F41, R3).

Ejendommens udbringningsarealer ligger endvidere i oplandet til Ringkøbing Fjord. Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Kommunen vurderer, at hvis husdyrbruget drives som angivet i ansøgning, efter gældende lovgivning samt efter miljøgodkendelsens vilkår, vil driften ikke medføre en væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, plantearter eller dyrarter.

Bedst tilgængelig teknik (BAT)/renere teknologi

Det er på de beskrevne anvendte teknikker vurderet, at husdyrbruget har truffet foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik.

Arealer

Dele af aftalearealet på møllebyvej 8 ligger i nitratklasse 2 og P-klasse 1. Aftalearealer på møllebyvej 8 kan som følge heraf ikke godkendes efter §12 i lov om miljøgodkendelse, men skal i stedet godkendes efter §16 i samme lov. Der skal derfor udarbejdes særskilte §16-arealgodkendelser af samtlige arealer, som hører under ejendommen møllebyvej 8.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 15a Præstegården, Torsted m.fl. beliggende på adressen Torstedvej 86, 6980 Tim. Afgørelsen meddeles i medfør af §12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer (med undtagelse af aftalearealerne på Møllebyvej 8) og omfatter en udvidelse / delvis lovliggørelse i husdyrholdet fra 249,63 DE i kvæg, opdræt og tyrekalve, til 313 køer, 46 småkalve fra 0 – 3,5 mdr, 50 kælvekvier fra 22-26 mdr., 25 kvier fra 3,5 – 22 mdr., samt 170 producerede tyrekalve fra 0 – 3 uger i alt 410,18 DE, opførelse af en ny kostald til malkekøer, et nyt malkecenter, 2 køresiloer til opbevaring af ensilage og en møddingsplads til opbevaring af dybstrøelse. Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 366,04 ha er ejet/forpagtet udbringningsareal og 15,3 ha er afgræsningsarealer.

Der gøres opmærksom på, at udsprinkling af overfladevand fra plansiloanlæg og befæstede arealer, kræver en særskilt tilladelse.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Torstedvej 86, 6980 Tim meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning (herunder Museumsloven). Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 4 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen. Med "udnyttet" menes, at eventuelt ansøgt byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 4 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen.
- 3) Udnyttelse af godkendelsen kan ske i takt med, at der meddeles §16 godkendelse til de nødvendige aftalearealer. Der skal meddeles §16 godkendelse til aftalearealer for Møllebyvej 8 inden de 90 DE, hvoraf husdyrgødning skal fraføres til Møllebyvej 8, må udnyttes.
- 4) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig skal meddeles til kommunen inden eller lige umiddelbart efter ændringen.
- 6) Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.
En eventuel omlæggelse fra økologisk til traditionel drift skal ligeledes anmeldes til kommunen

Uheld og risici

- 7) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 8) Beredskabsplanen/driftsforskriften, som er udarbejdet i forbindelse med ansøgningen af miljøgodkendelse, skal være kendt af virksomhedens ansatte og beredskabsplanens procedurer skal følges i tilfælde af uheld.

Årsproduktion

- 9) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 10) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold på 313 køer, 46 småkalve fra 0 – 3,5 mdr, 50 kælvekvier fra 22-26 mdr., 25 kvier fra 3,5 – 22 mdr., samt 170 producerede tyrekalve fra 0 – 3 uger i alt 410,18 DE. Det tillades at, at fordelingen mellem de forskellige dyregrupper varierer inden for 10% inden for de maksimale antal DE.

- 11) 48 af husdyrbrugets kvier skal gå minimum 3 mdr./år uden for husdyrbrugets udbringningsareal.

Foder

- 12) Grovfoderrationen til besætningen skal bestå af minimum 40% græsmarksgrøder (græs, græsensilage, hø eller grønpiller) i gennemsnit på årsbasis. Dokumentation for opfyldelse af dette vilkår skal fremgå af foderplaner, foderkontrol eller en effektivitetskontrol, og skal opbevares i 5 år.

Staldanlæg

- 13) Med udgangspunkt i BAT-byggebladene skal der i den nye stald for malkekøer og kvier etableres præfabrikerede drænedede gulve jf. BAT-blad 107.04-51.
- 14) Det præfabrikerede drænedede gulv i den nye stald etableres med skraberne. Skraberne skal sikre, at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne.
- 15) Skrabeanlægget, til fjernelse af husdyrgødning, skal skrabe gulvet mindst 6 gange i døgnet. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Eventuelle driftsstop skal indføres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

Opbevaringsanlæg generelt

Der skal gøres opmærksom på, at **15. september 2008** trådte følgende i kraft jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen:

- spjæld eller lignende forbindelse mellem fortank og lagertank er ikke længere tilladt, hvis gyllebeholderens højeste niveau er højere end fortankens højeste niveau.
- evt. pumperør skal sikres, så gyllen ikke kan pumpes ud, når pumpen ikke anvendes eller ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør.
- evt. pumpe skal være forsynet med en timer, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen end det, der svarer til en gyllevogn. Pumpning fra en gyllebeholder til en anden beholder kan foretages uden timer, hvis det sikres, at gylleudslip undgås på anden måde, fx ved manuel overvågning.
- evt. pumpe skal forsynes med en afbryder, der sikrer, at pumpen ikke kan igangsættes utilsigtet. Eldrevne pumper skal afbrydes ved hovedtavlen, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under låste forhold.

Fast gødning

- 16) I markstak skal dybstrøelse være kompostlignende (se bilag 3). Markstakke skal etableres og overdækkes efter til enhver tid gældende regler herom.
- 17) På udbringningsareal inden for 300 m fra de i §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug beskyttede naturområder (se bilag 6A og 6B), og på udbringningsareal inden for 300 m fra §3 heder og §3 overdrev må der ikke placeres markstakke.
- 18) Dybstrøelse fra kalvene skal opbevares på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.

Kompost- og ensilageopbevaring

- 19) Kompost i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.

- 20) Ensilage i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.
- 21) Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 22) Gyllebeholderne skal have fast overdækning (i form af telt/ flydedug/ betonlåg) eller have tæt overdækning i form af naturligt flydelag eller lignende, som skal kontrolleres og opretholdes efter de til enhver tid gældende regler herom.
- 23) Umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal eventuelt flydedug/telt lukkes.
- 24) Skader på fast overdækning eller flydelag skal repareres, så overdækningen er helt tæt.
- 25) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.

Gyllehåndtering

- 26) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.
- 27) Inden for 1000 m fra anden kvælstoffølsom natur (se bilag 6A), skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker ske ved nedfældning.
- 28) På udbringningsarealer, der grænser op til §3 beskyttet hede, skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græs ske ved nedfældning.

Der skal gøres opmærksom på, at udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker på arealer, som ligger inden for 1000 m til de i §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug beskyttede naturområder skal ske ved nedfældning. Bilag 6A og 6B angiver naturområder omfattet af §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Transport

- 29) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt følge transportvejene der fremgår af bilag 5.
- 30) Såfremt at transport af husdyrgødning foregår i gennem en by skal husdyrgødningen transporteres i lastbil eller et påhængskøretøj hertil. Under transporten skal flydende husdyrgødning opbevares i lukkede tanke, og fast husdyrgødning skal overdækkes.

Håndtering af marksprøjte

- 31) Påfyldning og rengøring af marksprøjte skal ske på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøring af sprøjte ske på den sprøjtebehandlede mark efter udsprøjtning.
- 32) Der må ved påfyldning af marksprøjte ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Spildevand

- 33) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

Oplag af olie og medicin

- 34) Opbevaring af brændstof / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder og opbevares således, at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 35) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 36) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 37) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

Affald

- 38) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til enhver tid gældende affaldsregulativer.
- 39) Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container eller under kadaverkappe eller lignende. Affald skal placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Skadedyr

- 40) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 41) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Lugt

- 42) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Støjklider

- 43) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 44) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.
- 45) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

Lys

- 46) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 47) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støv

- 48) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 49) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

Udbringningsarealer

- 50) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 6 til 10.
- 51) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 648 af 18. juni 2007). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 52) Der skal holdes en gødsknings- og sprøjtefri zone på mindst 10 m til alle vandhuller ved/på udbringningsarealer inden for 1000 m til Ringkøbing Fjord.
- 53) På ejendommens afgrænsningsarealer (se bilag 5) må græsningstrykket være som hidtil men maksimalt 0,5 DE/ha, fordelt på årsbasis.
- 54) Husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer må ikke tilføres handelsgødning.
- 55) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

- 56) Al anvendelse i markdriften af spildevandslam, bioaske og øvrigt affald til jordbrugsformål, jordforbedrende midler samt øvrige produkter med indhold af kvælstof og fosfor skal årligt oplyses og dokumenteres overfor tilsynsmyndighed.

Der gøres opmærksom på, at anvendelse af anden organisk gødning skal indgå i gødningsregnskabet og i øvrigt ske i overensstemmelse med reglerne i Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen) BEK nr. 1650 af 13. december 2006.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 57) På tidspunktet for næste gennemgribende reovering af Bygning 6 (stald til køer og kvier), bygning 7 a og b (kalvestalde) og Bygning 8 (stald til goldkøer, separation), skal der anvendes teknologier, der af Kommunal Bestyrelsen anses for værende bedst tilgængelige teknologier.
- 58) Den næste gennemgribende reovering af de i vilkår 57 nævnte stalde skal senest ved næste revurdering påbegyndes.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 59) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 60) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, nitratudvaskning til overfladevand, nitratudvaskning til grundvand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgenafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt.

Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

Ophør

- 61) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand samt affald bortskaffes efter gældende regler. Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende skal anvendes til andet af kommunen godkendt formål, og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 1042 af 20. oktober 2008
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1634 af 13. december 2006.
- Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav, nr. 1152 af 23. november 2006.
- Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler, nr. 533 af 18. juni 2003.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 724 af 1. juli 2008.

3.2 Offentlighed

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 01-10-2009 til 12-11-2009, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort tirsdag og onsdag den 24. og 25. november 2009 ved annoncering i Ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern Kommune.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing. Klagen vil herfra blive sendt videre til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 23. december 2009, ved kontortidens ophør.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 4 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2017.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Anne-Marie Svendsen

Anne-Marie Svendsen
Faglig Koordinator
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Berith Bressendorff

Berith B. Bressendorff
Biolog
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Konsulent:

- Vestjysk Landboforening, Kristian Andreassen, e-mail: kra@vjl.dk

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Vestjysk Landboforening, Kristian Andreassen, e-mail: kra@vjl.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé, 8270 Høbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V, e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnæsøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk, ringkoebing-skjern@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, v/ Helge Plesner, Vesterhavsvej 17B, Vedersø, 6990 Ulfborg.
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, Rindum, 6950 Ringkøbing, e-mail: post@rin.mim.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er ifølge ansøgningen anvendt beregningsgrundlaget 01-2009, ansøgningskema version 9, genberegnet og downloaded den 29 september 2009.

1.1 Ikke teknisk resumé

Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 15a Præstegården, Torsted m.fl. beliggende på adressen Torstedvej 86, 6980 Tim.

Husdyrbruget ligger i det åbne land. Den nærmeste nabobeboelse til de nye stalde er Nørre Espvej 8, som ligger i en afstand af ca. 520 m fra endegavlene af de nye stalde.

Der har tidligere (29 september 2006) været meddelt VVM-screening til udvidelse af husdyrbruget fra 185,4 DE til 249,5 DE svarende til 167 malkekøer, 1 avlstyr, 40 kalve (0-6 mdr.), 121 kvier (6-25 mdr.) og 50 tyrekalve (40 – 55 kg) svarende til 249,5 DE. Projektet blev vurderet til at være ikke-omfattet af VVM-pligt.

Husdyrbruget har 573,87 ha udbringningsareal, hvoraf 366,04 ha er ejet og forpagtet og 207,83 ha er aftalearealer.

Husdyrtætheden på husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen 1,4 DE/ha.

Ansøger har søgt kommunen om tilladelse til sprinkleranlæg. Denne ansøgning behandles særskilt og sprinkleranlæg godkendes ikke i denne miljøgodkendelse.

I forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget beregninger af det ansøgte projekts miljømæssige konsekvenser. Resultatet af beregningerne for anlægget er angivet i afsnit 1.5 og resultatet for arealerne i afsnit 1.8.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Torstedvej 86, 6980 Tim: Ansøger (I/S NOGRA) ønsker at udvide besætning fra 167 køer, 161 kvier, 1 avlstyr, samt 50 tyrekalve fra 40 - 55 kg, (ca. 250 DE), til 313 køer, 46 småkalve fra 0 - 3,5 mdr., 50 kælvkvier fra 22 -26 mdr., 25 kvier fra 3,5 - 22 mdr., samt ca. 170 tyrekalve fra 0 - 3 uger, i alt 410,18 DE. (tyrekalvene afsættes til kalveproducent når de er ca. 3 uger).

En uddybende beskrivelse af projektet ses i det ikke tekniske resume.

Variation Der ønskes indenfor godkendelsens rammer mulighed for at antal og alder indenfor de enkelte dyregrupper svinger med +/- 10 %.

PS: I dag er der en højspændingsledning på arealet nord for bygninger. Det er planlagt at højspændingsledningen skal lægges i jorden og i den forbindelse vil der blive taget hensyn til ejendommens ønsker vedr. placering af stalde.

Torstedvej 86 drives som et I/S og udover Torstedvej 86 er der husdyr på Vestervej 15. På begge ejendomme er der i dag økologisk mælkeproduktion. I fremtiden ønskes produktionen af mælk koncentreret på Torstedvej 86 og Vestervej 15 ønskes ændret til opdræt af kvier. (Ændring af produktionen på Vestervej 15 er der givet en tilladelse til).

Planerne for ejendommen er at der skal bygges:

1. Ny kostald til de malkende køer. (maks. 4800 m²)
2. Køresiloer til opbevaring af ensilage (2 siloer på i alt 1760 m²).
3. Møddingsplads til opbevaring af dybstrøelse. (200 m²)
4. Udsprinklingsanlæg* til vand fra befæstede arealer og siloer
5. Nyt malkecenter (2240 m²)

Byggeriet vil ikke ske af en gang og ansøger ønsker at strække byggeriet over nogle år.

I første omgang ønsker ansøgeren at anvende den nuværende malkestald til malkning. Derfor ønsker ansøgerne fristen forlænget mht. opførelse af malkecenteret fra 2 til 4 år.

Baggrunden for placeringen af de nye anlæg er beskrevet i bilag 11, udarbejdet af Robert Pedersen fra Landbo Limfjord.

*Udsprinklingsanlæg: Vandet fra ensilagepladser og befæstet areal vil blive tilledt separat opsamlingstank og derfra udsprinklet på græsarealet nord for siloerne. Anlægget dimensioneres af byggeri og teknik i Herning og det er også dem der sørger for indsendelse af ansøgning til kommunen. Ændringer i eksisterende bygninger: På grund af udvidelsen og at alle køerne ønskes flyttet til Torstedvej 86, sker der også ændringer i dyresammensætningen i de nuværende stalde. Ændringerne sker primært på grund af at de malkende køer skal over i den nye stald og at næsten alle kvier fra 3,5 mdr. til 22 mdr. bliver flyttet til Vestervej 15. Resultatet bliver at flere af de nuværende stalde får lavere belægning og stald 8 ændret til foderlade.

På ejendommen produceres der primært gylle, men også en mindre mængde dybstrøelse.

Husdyrgødningen opbevares enten i gylletanke eller på møddingsplads. Husdyrgødningen vil blive spredt på egne og forpagtede arealer (366,04 ha) samt på gylleaftalearealerne på Nr. Espvej 7 (ingen § 16) og Møllebyvej 8, 6980 Tim. (§ 16 ansøgning er sendt til kommune). Gyllen nedfældes eller slangeudlægges. (se bilag med udspretningsarealer og transportveje).

Transport

udvidelsen/ændringen af produktionen øger antallet af transporter til og fra ejendommen. Stigningen fremkommer primært i flere transporter til og fra arealerne og mellem de 2 ejendomme. (det sidste skyldes at der nu skal flyttes dyr mellem de 2 ejendomme. Det totale antal der her er angivet er ekskl. antallet af fodertransporter fra markerne. Nudrift: ca. 850 Ansøgt drift ca. 1000 (se også under afsnittet transport). Idet transporterne fra og til ejendommen foregår af privat vej vurderes det, at ændringen i antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Støv, Støj og Lugt

På ejendommen er der ikke støv og støjkilder der vil give anledning til gener for naboer og udvidelsen forventes ikke at ændrer på dette forhold.

Mht. lugt vil øget dyrehold give mere lugt. Grundet ejendommens placering forventes det dog ikke at medføre gener for naboerne. (se geneafstande senere i afsnittet).

Kommentarer til Ammoniak, lugt, N og P beregninger

Ammoniak: Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug inden for en afstand af 1 km fra anlægget.

Kommunen har krævet beregninger til 2 stk. §3 heder 550 meter sydvest for ejendommen og ca. 750 meter nord for ejendommen. Beregningerne viser merbelastninger på henholdsvis 35 og 77 gram N/ha/år.

Ca.175 ha af udspretningsarealerne er beliggende indenfor bufferzoner. Og derfor omfattet af kravet om nedfældning i sort jord og i græs.

Generel Ammoniakreduktion

Ejendommen overholder kravet til generel ammoniakreduktion på 15 % ved at der i den nye kostald etableres drænet gulv. Udover de 15 % som er kravet på ejendommen er der lavet et frivilligt tiltag på 66 kg N.

Lugt

Beregninger på lugt viser at Genekriterier er overholdt og at der ingen enkelt bolig, samlet bebyggelse eller byzone er indenfor 1,2 gange geneafstanden. Geneafstandene er sat efter den Nye vejl.

De ukorigerede geneafstande der er beregnet, er ud fra den samlede lugtemission fra alle staldanlæg.

Ukorigerede geneafstande:

Byzone	283,40 m
Samlet Bebyggelse	192,82 m
Enkelt bolig	87,51 m

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Ejendommen er økologisk og dermed en 1,4 Dyreenhedsbedrift med ret til maksimalt at udbringe 1,4 DE/ha. Som følge af dyretætheden på ejendommen vælges der et K2 sædskifte som reference sædskifte, der er også valgt et K2 som fremtidigt sædskifte.

Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningsystemet, at der er fosforbalance på arealerne: Tilført 24,6 kg P/ha / år. Bortført 24,7 kg P/ha /år.

Nitratberegning (Overfladevand)

Ingen af arealerne er beliggende i nitratklasser og der er derfor beregnet en reduktionsprocent på 100 %. Det vil sige at uden tiltag må der udbringes hvad der svarer til harmonireglerne i dette tilfælde 1,4 DE/ha.

DE.max: 1,4 DE/ha.

DE.reel: 1,4 DE/ha.

Beregningen af udvaskningen via Farm-N viser:

- kg N/ha DE-max uden virkemidler 83,1 kgN/ha.
- kg N/ha DE-reel med virkemidler 64,6 kgN/ha

Nitratberegning (Grundvand)

Flere af udbringningsarealerne er placeret i områder der er sårbare for nitratudvaskning. Nedenstående arealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsoplande.

Ansøgt

9-0 T: 46 mg nitrat pr. liter.

9-1 T: 46 mg nitrat pr. liter.

9-2 T: 46 mg nitrat pr. liter.

22-0 : 47 mg nitrat pr. liter.

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

9-0 T: -13 mg nitrat pr. liter.

9-1 T: -13 mg nitrat pr. liter.

9-2 T: -13 mg nitrat pr. liter.

22-0 : -12 mg nitrat pr. liter.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v.

Alternativer

Begge ansøger er unge landmænd der ønsker at skabe et produktionsapparat der kan give begge familier en spændende og indholdsrig hverdag, men også nogle økonomiske rammer der giver "mad på bordet" Projektet der er søgt til er blevet bestemt efter mange overvejelser og flere andre senarier har været inde i billedet.

1. At der ikke ændres på produktionens størrelse og at der kun foretages de nødvendige renoveringer. Denne løsning er ikke brugbar og skaber ikke den frihed som ansøgerne ønsker. Uændret drift ville betyde at der skulle malkes både på Vestervej 15 og på Torstedvej 86.
2. Alternativ 2 der også er vurderet er en placering af nye bygninger på østsiden af gylletankene.

Datoer

Starttidspunkt for byggeriet 01-04-2010

Sluttidspunkt for byggeriet	01-04-2011
Starttidspunkt for driften	01-04-2011

Beskrivelse af datoerne

Ovennævnte datoer er ønske datoer. Ansøger har et ønske om at påbegynde byggeriet så snart der foreligger en tilladelse hvis forholdene tillader det. Fuld besætning vil være i drift senest 5 år efter tilladelsen.

Oplysninger om biaktiviteter

Ingen

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Ansøger

Navn	
Adresse	Torstedvej 86, 6980 Tim
Telefon	97331012
Mobil	23436142
E-Mail	Jespernoe@hotmail.com

Konsulent

Navn	Kristian Andreassen
Adresse	Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing
Telefon	96814228
Mobil	51377602
E-Mail	Kra@vjl.dk

Kontaktperson på bedriften

Navn	
Adresse	Torstedvej 86, 6890 Tim
Telefon	97331012
Mobil	23436142
E-Mail	Jespernoe@hotmail.com

Bedriftsoplysninger

Navn	
Adresse	6980 Tim
CVR	30974794

Opsummering

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE
Nudrift	249,63 DE	0 DE	0 DE
Ansøgt	410,18 DE	0 DE	0 DE

Kort beskrivelse

Torstedvej 86,6980 Tim: Ansøger ønsker at udvide besætning fra 167 køer, 161 kvier, 1 avlstyr, samt 50 tyrekalve fra 40 - 55 kg. til 313 køer, 46 småkalve fra 0 - 3,5 mdr., 50 kælvkvier fra 22 -26 mdr., 25 kvier fra 3,5 - 22 mdr.,samt ca. 170 producerede tyrekalve fra 0 - 3 uger. ialt 410,18 DE.

Variation Der ønskes indenfor godkendelsens rammer mulighed for at antal og alder indenfor de enkelte dyregrupper svinger med +/- 10 %.

PS: I dag er der en høj spændingsledning på arealet nord for bygninger. Det er planlagt at højspændingsledningen skal lægges i jorden og i den forbindelse vil der blive taget hensyn til ejndommens ønsker vedr. placering af stalde.

Lokalisering og Landskab

I bilagsdelen er der oploadet en oversigtstegning med oplysninger om følgende placeringer:
Eksisterende og nye bebyggelser, stalde.

Møddingplads

Gyllebeholdere

Ensilagepladser

Befæstede arealer inkl. afløb

Drikkevandsboringer/brønd mv.

Placering af eksisterende og fremtidige afskærmende beplantninger

Endvidere er der på det oploadede bilag angivet:

Grundplan (i m²) – for nye bygninger.

Oplysninger vedr. Bygningshøjde(i m)målt til tagryg og taghældninger se herunder.

Bygning 1: 4 rækket kostald ca. 150 x 32 meter, 20 graders taghældning, 10-11 meter til kip.

(Alternativ: 6 rækket kostald ca. 38 x 100 meter, 20 graders taghældning 11-12 meter til kip).

Bygning 2: ca. 70 x 32 meter, 20 graders taghældning, ca. 10 meter til kip.

Facadeudseende ikke afklaret på nye bygninger, men vil blive efterstemt efter omgivende miljø.

Bygninger forventes at få tag i grå nuancer og sider og gavle vil blive en kombination af grå gardiner, stålplader og beton/mursten.

Afskærmende beplantning: udover afskærmende beplantning i forbindelse med gylletankene er der ikke fastlagt om der skal ske yderligere beplantning.

Generelle afstandskrav

Det generelle afstandskrav fra nyanlæg til nedenstående er overholdt.

Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)

Almene vandforsyningsanlæg (50 m)

Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)

levnedsvirksomhed (25 m)

beboelse på samme ejendom (15 m)

naboskel (30 m)

nabobeboelse (50 m)

Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

Område i landzone, der i lokalen er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. (50m)

Landskabelige hensyn

Ejendommens placering i forhold til følgende temaer:

- Ejendommen, samt egne og forpagtede arealer er ikke beliggende i naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv.
- Ejendommen ligger ikke i område med landskabelig værdi
- Ejendommen samt størstedelen af arealer der hører under Torstedvej 86 ligger i område udpeget som uforstyrrede landskab.
- Ejendommen samt størstedelen af arealer der hører under Torstedvej 86 ligger i område med særlig geologisk værdi
- Ingen Rekreative interesseområder
- Ejendommen er ikke beliggende indenfor område udpeget som værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer
- Ejendommen er ikke beliggende indenfor Kirkezoner
- Ejendommen er ikke beliggende indenfor kystnærhedszonen
- Ejendommens bygninger er ikke beliggende på arealer der udpeget som lavbundsarealer.
- Ejendommen ligger ikke i skovrejsningsområde.
- Ingen fredede områder indenfor 500 meter fra bygninger
- Ejendommens bygninger er ikke beliggende på arealer der udpeget som § 3 beskyttet natur, men der ligger § 3 eng ca. 35 meter sydvest for ny stald og en § 3 sø ca. 330 meter nord for den nye stald.
- Ingen strandbeskyttelseslinjer
- Ingen klitfredningslinjer
- Nærmeste skovbyggelinje vil i fremtiden være ca. 200 meter sydvest for det nye staldanlæg.
- Nærmeste Sø- og åbeskyttelseslinje vil i fremtiden være ca. 120 meter nordvest for nye køresiloer.
- Ingen kirkebyggelinjer indenfor 500 meter fra bygninger.
- Ingen fortidsmindelinjer indenfor 500 meter fra bygninger.
- Ingen beskyttede sten- og jorddiger indenfor 500 meter fra bygninger.

Energi

Energiforbruget på ejendomme bliver normalt registreret i det økonomiske regnskab, gælder både El, gas, fyringsolie og diesel, men på grund af at ansøgerne deltager i et maskinfællesskab (TSV-agro) ,som udfører hovedparten af markarbejdet, kendes det specifikke dieselforbrug på ansøgers drift ikke. Skønnet forbrug er mellem 120 og 150 l/ha. Afhænger selvfølgelig af afgrødevalget.

Elforbruget: Mht. til El har ansøger nu haft ejendommen så længe at der er en årsopgørelse på elforbruget. I 2008 blev der forbrugt 120.000 kwh. Det vil efter udvidelsen blive øget til mellem 200.000 og 250.000 kwh.

Vand

Der forefindes egen boring på ejendommen uden vandmåler, som følge deraf kendes forbruget ikke. Beregnet forbrug i forbindelse med mælkeproduktionen er i nudriften 8.000 til 9.000 m³. I fremtiden forventes det årlige forbrug af vand på ejendommen at blive øget til mellem 11.000 og 14.000 m³. (ca. 90 % anvendes som drikkevand de sidste 10 til rengøring af stalde og malkeanlæg).

Vand til markvanding: vandforbruget vil variere, i forhold til de klimatiske forhold. Vandingstilladelsen er på 145.000 m³.

Døde dyr

Døde dyr er placeret på vestsiden af indfaldsvej til gylletanke og overdækket med kadaverkappe. I hovedparten af tiden vil der være skygge på stedet. I dag ca. 2 afhentninger om måneden. ændres til mellem 2 og 3 i fremtidig drift.

80 - 90 % af de dyr der dør/bliver aflivet er kalve mindre end 3 mdr. forventes også at gælde i ansøgt drift. Inden afhentning placeres dyrene ved gylletank placeret på betonspalter og overdækket med enten kadaverkappe eller pressening.

Fast affald

Brændbart affald (papir, plast, osv.) kommer i kontainer på ca. 10 m³, som tømmes af firma hver 6. uge. Der udover forefindes alm. 800 l. kontainer hvor husholdningsaffald samt andet affald, der normalt er tilladt i dagrenovation, kommer i. tømmes hver uge. Mængden kendes ikke.

Farlig affald som pesticider og medicin forfindes ikke da ansøgere er økologer.

Olie- og kemikalieaffald

Kemikalier: Som økolog må der ikke anvendes pesticider på ejendommen, og som følge deraf er der ikke kemi til bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og svampe på ejendommen.

Olieaffald: Olieskift på større maskiner og traktorer sker generelt ikke på ejendommen. på grund af at markarbejdet er udliciteret. Kun maskiner der anvendes direkte i forbindelse med pasning af dyreholdet vedligeholdes på ejendommen. Spildolie opbevares i 200 liters tromle og tages retur af oliefirma. Mængden / år er ca. 100 liter.

Spildevandsmængde

Spildevand på ejendommen forfindes i form af rengøringsvand fra vask af stalde, malkeanlæg og fra rengøring af maskiner.

Mængden af vaskvand fra malkeanlæg (mælketank, mælkeroboter) og stalde er sat til ca. 1270 m³. Vask af resterende stalde vil ske ca. 1 gang om året. ca. 50 m³.

Spildevand tilladt gyllebeholder

Spildevand fra driftbygninger tillades til beholdere med flydende husdyrgødning og er indregnet i kapacitetsberegningerne. Spildevand fra ensilagepladser og befæstet arealer vil blive tilladt fortank og derfra sprinklet ud på græsdaekket areal. Ansøgningen indsendes af Byggeri og Teknik Herning.

Spildevand afledning

Spildevand vil i fremtiden komme fra kontorafdelingen i ny stald samt fra eksisterende stuehus. Der vil blive etableret nedsivningsanlæg efter foreskrifter.

Transport

Beskrivelse af transport

Transport: udvidelsen/ændringen af produktionen øger antallet af transportere til og fra ejendommen.

Stigningen fremkommer primært i flere transportere til og fra arealerne og mellem de 2 ejendomme. (det sidste skyldes at der nu skal flyttes dyr mellem de 2 ejendomme. Det totale antal der her er angivet er ekskl. antallet af fodertransportere fra markerne. Nudrift: ca. 850 Ansøgt drift ca. 1000.

Idet transporterne fra og til ejendommen foregår af privat vej vurderes det, at ændringen i antallet af transportere ikke vil give anledning til væsentlige gener.

-Gylletransportere: Nudrift ca. 300 fremtid Ca. 375 -400 transportere med 25 tons vogn, næsten udelukkende i perioden medio marts til primo august. At tallet ikke øges mere skyldes udsprinklingsanlægget der skal fjerne vand fra siloområdet.

-Transport af levende dyr mellem Torstedvej 86 og Vestervej 15. 1-2 gange om mdr. Flytning sker hverdage mellem 8.00 og 17.00. I nudriften ingen.

-Antallet af afhentninger af døde dyr i dag ca. 2 gange om mdr. i fremtiden forventes maks. 3 gange / mdr. Afhentes oftest mellem 07.00 og 17.00.

-Foderindlevering i dag ca. 1 gang om ugen. I fremtiden maks. 2 gang / uge. mellem 7.00 og 17.00.

-Indlæggelse af grovfoder: sker 5 – 7 dage om året som i nudrift, men mængden og antallet af transporter vil blive øget med ca. 50 %. Kan forekomme døgnet rundt men som udgangspunkt på hverdage indenfor tidsrummet 7 – 23.00.

Nedenstående transporter forventes at være uændret i forhold til nudrift:

-Transport af dyr til slagt 1-2 gange om mdr. hverdage mellem 4.00 og 17.00.

-Mælk afhentes i dag hver dag. Kan forekomme døgnet rundt.

-Diesel leveres i dagtimerne til 1500. liters tank ca. 10 gange om året. Forventes ikke at ændre sig på grund af udliciteringen af markarbejdet.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

I landbruget arbejdes der med store maskiner, dyr og farlige stoffer og der vil være mulighed for at der sker driftsforstyrrelser eller uheld ved den daglige drift af husdyrbruget:

Følgende områder anses som væsentlige: Gyllehåndtering, Kemikalieanvendelse, (rengøringsmidler malkeanlæg), oliehandtering, Strømsvigt og brand.

Minimering af risiko for uheld

Kemikalieudslip: Da ejendommen i fremtiden drives økologisk er der ingen problemer med pesticider. Tilladte kemikalier i form af rengøringsmidler til malkeanlægget vil blive opbevaret i teknikrum og ved uheld vil det løbe i gyllen.

Oliespild: I nærheden af olietank vil der være ovntørret halm, som kan opsuge evt. spild. Ligeledes er der automatisk stop på fyldningspistol.

Gylleudslip: På tankene er der ingen gyllepumpe og al gyllen udbringes med vogn med påmonteret kran. Overførsel af husdyrgødning fra gylletank til vogn sker aldrig uden personers tilstedeværelse.

Strømsvigt: Ved længervarende strømsvigt anvendes nødstrømsanlæg.

Brand: Ejendommen vedligeholdes og efterses løbende i forbindelse med den daglige drift.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Ansøger og konsulent har udarbejdet en beredskabsplan, som skal følges i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld. Beredskabsplan indeholder retningslinjer for hvad der skal ske ved uheld, samt hvem der skal kontaktes.

Støjkilder

Beskrivelse af støjkilder

Udmiddelbart forefindes der ikke støjkilder på eller i nærheden af bygninger der kan høres af omkringboende. Eneste støjkilder der kan give kraftig støj er ved indlæggelse af grovfoder i køresiloer.

Driftsperiode for støjkilder

Tidsrum beskrevet under transporter.

Tiltag mod støjkilder

God vedligehold af maskiner der anvendes i stald og mark. samt koncentrerer kørselen til og fra ejendommen på hverdage mellem 7.00 og 19.00

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Tilstedeværelse af skadedyr forbygges ved orden og ved at bekæmpe eventuelle problemer så snart de opstår.

Fluegener

Forebyggelse sker ved hyppig udmugning. ved småkalve hver 10. dag.

Rottebekæmpelse

Ansøger forsøger at forbygge forekomst af rotter ved at ejendommen holdes rengjort og ryddeligt. Ved forekomst af rotter kontaktes Kommunen.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Pesticider forefindes ikke på ejendommen

Oplag af olie og kemikalier

Olieopbevaring:

Spildolie: opbevares i maskinhus i 200 liters tromler. på fast gulv uden afløb i nærheden. ved uheld opsamles det ved brug af savsmuld, som forefindes i nærheden (opsamling af spild sker på samme måde uanset olietype)

Diesel: Opbevares i maskinhus i 1800 liters tank fra 2008. Placeret uden mulighed for afløb. Ved påfyldning af diesel sker det med påfyldningspistol med automatisk stop.

Ensilageopbevaring

Ensilage og foderopbevaring

Græs, Helsæds samt majsensilage vil i fremtiden blive opbevaret i 5 køresiloer med en kapacitet på min. 6000 m³ svarende til ca. 90 % af et års forbrug.

Råvarer: opbevares generelt i gulvsiloer. eneste undtagelse er melasse og kalvefoder der opbevares i silo (6 tons)/tank (6 tons).

Mængden af råvarer på ejendommen totalt vil kunne varierer mellem 0 og 80 tons.

Lysforhold

Indendørs: Der vil som udgangspunkt være lys i staldene når antallet af lux fra naturligt lys falder til under et bestemt niveau. Den alm. staldbelysning vil i nattimerne, uanset antal lux fra naturligt lys, være erstattet af vågebelysning i ca. 6 til 7 timer. Hvor det er muligt forsøges der sparet på energien.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Der er gjort mange overvejelser i forbindelse med at der ansøges om udvidelse af Torstedvej 86. I dag står der et produktionsanlæg på adressen, men der er behov for renovering.

Ansøgning om udvidelse sker fordi ejere af I/S Nogra, ønsker at ejendommen i fremtiden skal være med til at danne det økonomiske grundlag for de 2 ansøgere og deres familierne, samt at produktionen skal have en størrelse så der er basis for medhjælp. I forbindelsen med udvidelsen ønskes ligeledes foretaget nogle tiltag der gerne skulle tilgodese miljøet og familien. Hvis det skulle blive nødvendigt, at lukke produktionen ned vil nuværende ejer selvfølgelig sikre, at det sker miljømæssigt forsvarligt.

Alternativ: Ejere har et ønske om at der som et minimum skal være det nuværende dyrehold i fremtiden, men alternativer vil blive udarbejdet da nuværende produktionsanlæg ikke er brugbar i længden. (Se også det ikke Tekniske Resume)

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Staldanlæg med dyr, nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Alder ind	Alder ud
Bygning 6 (nuværende kostald)					
Malkeko, tung race	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	161	189,41		
Kvie/stud, tung race	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	24	11,00	21 mdr.	25 mdr.
Bygning 7 a og b (nuværende kalvestalde)					
Småkalv, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	40	8,21	0	6 mdr.
Tyrekalv, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	50	0,46	40 kg	55 kg.
Kvie/stud, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	38	10,67	6 mdr.	12 mdr.
Bygning 8 (stald der ændres til foderlade)					
Kvie/stud, tung race	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	57	21,43	12 mdr.	21 mdr.
Bygning 9 (goldkøer, separation)					
Malkeko, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	2	0,92	21 mdr.	25 mdr.
Kvie/stud, tung race	Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	6	7,06		
Avlstyr	Dybstrøelse (hele arealet)	1	0,47		
I alt			249,63		

Staldanlæg med dyr, ansøgt

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Alder/ Vægt ind	Alder/ Vægt ud
Bygning 6 (nuværende kostald)					
Malkeko, tung race	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	30	35,29		
Kvie/stud, tung race	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	48	22,61	22 mdr.	26 mdr.
Kvie/stud, tung race	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	13	4,97	12 mdr.	22 mdr.
Bygning 7 a og b (nuværende kalvestalde)					
Småkalv, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	46	8,70	0	3,5 mdr.
Småkalv, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	4	0,91	3,5 mdr.	6 mdr.
Tyrekalv, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	170	1,57	40 kg	55 kg
Kvie/stud, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	8	2,25	6 mdr.	12 mdr.
Bygning 1 (Ny kostald)					
Malkeko, tung race	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	272	320		
Bygning 9 (goldkøer, separation)					
Malkeko, tung race	Dybstrøelse (hele arealet)	11	12,94		
Kvie/stud, tung race	Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	2	0,94	22 mdr.	26 mdr.
I alt			410,18		

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

Opbevaringsanlæg (ansøgt)

	Gyllebeholder 1		Gyllebeholder 2		Gyllebeholder 3	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	4 x 20,3	4 x 20,3	4 x 20,3	4 x 20,3	4 x 20,3	4 x 20,3
Lagerandel flydende i procent	16	16	16	16	16	16
Lagerandel fast i procent	0	0	0	0	0	0
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager	Flydende husdyrgødningslager	Flydende husdyrgødningslager	Flydende husdyrgødningslager	Flydende husdyrgødningslager	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	1300 tons	1300 tons	1300 tons	1300 tons	1300 tons	1300 tons
Overdækning barriere	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Fast overdækning	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

	Gyllebeholder 4	
	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	4 x 35,7	4 x 35,7
Lagerandel flydende i procent	52	52
Lagerandel fast i procent	0	0
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4000 tons	4000 tons
Overdækning barriere	Nej	Nej
Fast overdækning	Nej	Nej

	Møddingsplads	
	Nudrift	Ansøgt
Dimension (b x l)	-	10 x 20
Lagerandel flydende i procent	-	0
Lagerandel fast i procent	-	100
Lagertype	-	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	-	200 tons
Overdækning barriere	Nej	Nej
Fast overdækning	Nej	Nej

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-66,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	438,62 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	1503,31 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	753,43 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	406,84 KgN

Individuel ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	3102,20 KgN/år
Meremission fra anlæg	291,43 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/Ha

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste §7 naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

Lugt

Lugtgeneregning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Bygning 6 (Nuværende kostald)	Byzone	1769,81m	Nej	0	Nej
Bygning 6 (Nuværende kostald)	Samlet bebyggelse	4174,03m	Nej	0	Nej
Bygning 6 (Nuværende kostald)	Enkelt bolig	507,28m	Nej	0	Nej
Bygning 7 a og b (Nuværende Kalvestalde)	Byzone	1715,42m	Nej	0	Nej
Bygning 7 a og b (Nuværende Kalvestalde)	Samlet bebyggelse	4225,84m	Nej	0	Nej
Bygning 7 a og b (Nuværende Kalvestalde)	Enkelt bolig	557,23m	Nej	0	Nej
Bygning 1 (Ny kostald)	Byzone	1605,66m	Nej	0	Nej
Bygning 1 (Ny kostald)	Samlet bebyggelse	4342,83m	Nej	0	Nej
Bygning 1 (Ny kostald)	Enkelt bolig	677,08m	Nej	0	Nej
Bygning 9 (goldkøer, separation)	Byzone	1725,77m	Nej	0	Nej
Bygning 9 (goldkøer, separation)	Samlet bebyggelse	4218,41m	Nej	0	Nej
Bygning 9 (goldkøer, separation)	Enkelt bolig	551,43m	Nej	0	Nej
Bygning 8 (stald der ændres til foderlade)	Byzone	1828,55m	Nej	0	Nej
Bygning 8 (stald der ændres til foderlade)	Samlet bebyggelse	4117,62m	Nej	0	Nej
Bygning 8 (stald der ændres til foderlade)	Enkelt bolig	453,79m	Nej	0	Nej

Resultat af lugtgeneberegning

Områdetype	Beregnings model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	283,40 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	Ny	192,82 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig	Ny	87,51 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	480,00 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder	Nej
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Ja
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	100,00%

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
36	3,31 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	3,31 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,24 Ha	0,00 Ha	0,07 Ha	0,00 Ha
37	5,46 Ha	Nej	JB1	Nej	K2	K2	5,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
43	2,00 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	2,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,88 Ha	0,00 Ha	0,12 Ha	0,00 Ha
40	6,57 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	6,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,47 Ha	0,00 Ha	0,10 Ha	0,00 Ha
41	1,40 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	1,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,09 Ha	0,00 Ha	1,30 Ha	0,00 Ha
45	4,52 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
42	14,53 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	14,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	13,31 Ha	0,00 Ha	1,22 Ha	0,00 Ha
2	9,16 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	9,16 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,16 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5	2,88 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	2,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1	4,53 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20	2,56 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	2,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6	2,65 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	2,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
7 + 8	4,49 Ha	Nej	JB11	Nej	K2	K2	4,49 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,49 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9	1,85 Ha	Nej	JB11	Nej	K2	K2	1,85 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,85 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10	2,65 Ha	Nej	JB11	Nej	K2	K2	2,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11	2,80 Ha	Nej	JB11	Nej	K2	K2	2,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12	2,48 Ha	Nej	JB11	Nej	K2	K2	2,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13 + 13-1	4,19 Ha	Nej	JB1	Nej	K2	K2	4,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
15	3,22 Ha	Nej	JB11	Nej	K2	K2	3,22 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,22 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14	5,03 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	5,03 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,03 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
16	3,46 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	3,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17	4,30 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18	4,36 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	4,36 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,36 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
19	3,10 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	3,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
16 T	3,93 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	3,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
90	2,37 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	2,37 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,37 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
91	3,12 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	3,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Torstedvej 86, 6980 Tim
23.11.2009

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
66	4,48 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
67	3,94 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	3,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
68	3,14 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	3,14 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,14 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
69	8,80 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	8,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
70	1,96 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	1,96 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,96 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
61	4,95 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,95 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,95 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
65	1,94 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	1,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,94 Ha	0,00 Ha	0,99 Ha	0,00 Ha
64	4,20 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,20 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,20 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
63	2,69 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	2,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
54	5,57 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	5,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
56	1,81 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	1,81 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,81 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
55	1,40 Ha	Ja	JB2	Nej	K2	K2	1,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,11 Ha	0,00 Ha	0,29 Ha	0,00 Ha
53	6,29 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	6,29 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,29 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
79	4,27 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,27 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,27 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
76	0,43 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	0,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
75	4,18 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,18 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,18 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
72	14,86 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	14,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	14,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
87	4,21 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,21 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,21 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
73	2,23 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
77	2,54 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	2,54 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,54 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
80	4,86 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	4,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
82-1	0,97 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	0,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5 T	6,69 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	6,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,82 Ha	0,00 Ha	4,87 Ha	0,00 Ha
8 T	7,41 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	7,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17-1	5,40 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	5,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,59 Ha	0,00 Ha	2,82 Ha	0,00 Ha
17 T	4,66 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	4,66 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,20 Ha	0,00 Ha	2,47 Ha	0,00 Ha
6 T	12,30 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	12,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,63 Ha	0,00 Ha	5,68 Ha	0,00 Ha

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Torstedvej 86, 6980 Tim
23.11.2009

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vandet	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
22	10,44 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	10,44 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,21 Ha	10,44 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
82	3,54 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	3,54 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,54 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
62	0,94 Ha	Nej	JB2	Nej	K2	K2	0,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2-0 Torsted	6,97 Ha	Nej	JB1	Nej	K2	K2	6,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1-5 Torsted	4,58 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	4,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,22 Ha	0,00 Ha	2,37 Ha	0,00 Ha
1-0 Torsted	26,94 Ha	Ja	JB1	Ja	K2	K2	26,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	15,34 Ha	0,00 Ha	11,60 Ha	0,00 Ha
3-0	4,60 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	4,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,87 Ha	0,00 Ha	1,73 Ha	0,00 Ha
7-0	19,81 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	19,81 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	19,50 Ha	0,00 Ha	0,31 Ha	0,00 Ha
8-1	11,58 Ha	Nej	JB1	Nej	K2	K2	11,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	11,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13-0	14,43 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	14,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,13 Ha	0,00 Ha	4,30 Ha	0,00 Ha
14-0	0,55 Ha	Nej	JB1	Nej	K2	K2	0,55 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,55 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18-0	3,57 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	3,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,40 Ha	0,00 Ha	0,18 Ha	0,00 Ha
20-0	1,73 Ha	Nej	JB1	Nej	K2	K2	1,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
21-0	8,41 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	8,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,94 Ha	0,00 Ha	0,47 Ha	0,00 Ha
22 (ny)	3,08 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	3,08 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,68 Ha	0,00 Ha	1,40 Ha	0,00 Ha
9 - T	3,48 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	3,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,23 Ha	3,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9 -1 T	2,12 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	2,12 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,01 Ha	1,98 Ha	0,00 Ha	0,14 Ha	0,00 Ha
9 - 2 T	2,17 Ha	Ja	JB1	Nej	K2	K2	2,17 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,76 Ha	2,16 Ha	0,00 Ha	0,01 Ha	0,00 Ha
Total:	366,04 Ha						366,04 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	14,20 Ha	323,60 Ha	0,00 Ha	42,44 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelseområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Note:

Aftalearealer

Navn	H a	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Nr. Espvej 7	1, 37 Ha	Nej	Nej
Nr. Espvej 7	1, 47 Ha	Nej	Nej
Nr. Espvej 7	0, 67 Ha	Nej	Nej
Nr. Espvej 7	1, 57 Ha	Nej	Nej
Nr. Espvej 7	0, 41 Ha	Nej	Nej
Nr. Espvej 7	3, 72 Ha	Nej	Nej
Nr. Espvej 7	0, 95 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1, 37 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	8, 98 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1, 94 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2, 30 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	6, 92 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	4, 93 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2, 53 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	4, 27 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	4, 37 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	7, 82 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1,03 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2 25 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2, 41 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	3, 60 Ha	Nej	Nej

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Torstedvej 86, 6980 Tim
23.11.2009

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Møllebyvej 8	16,05 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2,91 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1,87 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2,46 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1,49 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1,85 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,88 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	9,89 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	11,05 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,33 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	3,19 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1,95 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,70 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,68 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	9,04 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	12,16 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	3,97 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,47 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	5,51 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1,54 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,72 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	3,44 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2,36 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,20 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	10,32 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	4,06 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	0,42 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	2,77 Ha	Nej	Nej
Møllebyvej 8	1,60 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 207,83 Ha

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	K	K	DE - Kvæg, Får,	DE - Svin og andre
Kvæggylle	18775,27 KgN	3214,50 KgP	180,04 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	3658,19 KgN	725,14 KgP	34,87 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	3490,77 KgN	608,54 KgP	31,96 DE	0,00 DE
Kvæggylle	15795,00 KgN	2769,00 KgP	148,00 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	593,00 KgN	61,00 KgP	5,16 DE	0,00 DE

Tilført Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	1840,80 KgN	413,20 KgP	0,00 DE	24,40 DE

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får,	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	480,00 KgN	203,00 KgP	0,00 DE	4,94 DE

Afgiver:

ngde

Ingen

Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	Kg	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	4251,19 KgN	786,14 KgP	40,03 DE	0,00 DE
Kvæggylle	34570,27 KgN	5983,50 KgP	328,04 DE	0,00 DE
Svinegylle	2320,80 KgN	616,20 KgP	0,00 DE	29,34 DE
Afsat ved græsning	3490,77 KgN	608,54 KgP	31,96 DE	0,00 DE

Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
44633,03 KgN	7994,38 KgP	400,03 DE	29,34 DE

Harmonital 1,4 DE/Ha

Gødningsregnskab (Ansøgt)

Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får,	DE - Svin og andre
Kvæggylle	36918,01 KgN	6113,22 KgP	341,77 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	2685,17 KgN	442,10 KgP	24,52 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	4100,33 KgN	694,69 KgP	38,23 DE	0,00 DE
Dybstrøelse Vestervej 15	100,00 KgN	21,00 KgP	0,00 DE	1,00 DE
Dybstrøelse Vestervej 15	699,00 KgN	84,00 KgP	6,40 DE	0,00 DE
Kvæggylle Vestervej 15	6338,00 KgN	1289,00 KgP	67,50 DE	0,00 DE

Tilført Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	9922,00 KgN	2217,00 KgP	0,00 DE	133,00 DE

Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	1539,00 KgN	246,00 KgP	10,14 DE	0,00 DE

Modtager:

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	9760,00 KgN	1620,00 KgP	90,00 DE	0,00 DE

Modtager:

Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	3484,17 KgN	547,10 KgP	30,92 DE	1,00 DE
Kvæggylle	31957,01 KgN	5536,22 KgP	309,13 DE	0,00 DE
Svinegylle	9922,00 KgN	2217,00 KgP	0,00 DE	133,00 DE
Afsat ved græsning	4100,33 KgN	694,69 KgP	38,23 DE	0,00 DE

Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
49463,51 KgN	8995,01 KgP	378,28 DE	134,00 DE

Harmonital 1,4 DE/Ha

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udbrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	323,6 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,5 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	42,4 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-201,1 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	24,6 kg P/ha/år
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit	24,7 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	-0,1 kg P/ha/år

Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%
-----------------------------	------

Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DEmax	1,4 DE/ha
DEreel	1,4 DE/ha

Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/ha DEmax	83,10 kgN/ha
kgN/ha DEreel	64,60 kgN/ha

Nitratberegning (Grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N

Ansøgt

9 - T	46 mg nitrat pr. liter
9 -1 T	46 mg nitrat pr. liter
9 - 2 T	46 mg nitrat pr. liter
22	47 mg nitrat pr. liter

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

9 - T	-13 mg nitrat pr. liter
9 -1 T	-13 mg nitrat pr. liter
9 - 2 T	-13 mg nitrat pr. liter
22	-12 mg nitrat pr. liter

1.9 Opbevaringskapacitet

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet (Torstedvej 86)

Dybstrøelse:

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton
St.r. tyrekalve, 40 - 55 kg	Dybstrøelse (hele arealet)	170	Dybstrøelse	10
St.r. årskøer, 9234 kg mælk	Dybstrøelse (hele arealet)	11	Dybstrøelse	170
St.r. årsovær, 0-6 mdr., 4 - 6 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	4	Dybstrøelse	8
St.r. årsovær, 0-6 mdr., 0 - 4 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	46	Dybstrøelse	81
St.r. årsovær, 6-27 mdr., 6 - 12 mdr.	Dybstrøelse (hele arealet)	8	Dybstrøelse	35

Gødningsmængder i perioden (tons)

Startmængde	
Normproduktion	303
Justeret mængde	0
Opsamlet mængde	303

Dybstrøelsen opbevares enten på møddingspladsen, eller udbringes direkte.

Kvæggylle:

Tilknyttet besætning	Staldsystem	Antal	Gødningstype	Normprod. ton
St.r. årskøer, 9234 kg mælk	Sengestald m. bøgsk./ringkanal	30	Gylle	641
St.r. årskøer, 9234 kg mælk	Sengestald m. bøgsk./ringkanal	272	Gylle	5.813
St.r. årsovær, 6-27 mdr., 22 - 26 ...	Sengestald m. bøgsk./ringkanal	50	Gylle	408
St.r. årsovær, 6-27 mdr., 12 - 22 ...	Sengestald m. bøgsk./ringkanal	13	Gylle	86

Gødningsmængder i perioden (tons)

Startmængde	
Normproduktion	6.948
Ekstra tilledning	2.400
Eks. aføb fra mødding pr m ²	80
Ekstra rengøring i stalde	1.320
Ekstra mængde	1.000
Justeret mængde	0
Opsamlet mængde	9.348

På Torstedvej 86 anvendes der følgende tanke til opbevaring af gylle: 3 tanke på hver 1300 m³ og en tank på 4000 m³. Samlet tankkapacitet 7900 m³.

Der produceres ca. 7.000 tons gylle. Derudover tilledes der vand fra møddingsplads samt rengøringsvand fra driftbygninger (stalde og malkecenter) i alt ca. 2400 m³. Med en kapacitet på 7900 m³ giver det en opbevaringskapacitet på ca. 10 mdr.

2.0 BAT - redegørelse (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Management

Ansøgerne er bevidste om at miljøet i den udstrækning det er muligt skal til gode ses, at der skal være en høj dyrevelfærd og at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab). Derfor vil af ansøgerne i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- Ved kørsel med maskiner hvor der afsættes jord/husdyrgødning på veje foretages der rengøring.
- Medarbejderne vil være orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- At markanvendelsen sker med udgangspunkt i udarbejdede mark-gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor forbruget af husdyrgødning dokumenteres.
- Forbruget af energi og indkøbt foder registres i driftsregnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Lagt vægt på høj dyrevelfærd. Blandt andet vil der blive brugt tid på opsyn, også udenfor alm. arbejdstid, så syge dyr kan få behandling hurtigst muligt. Problemer i besætningen vil også i det daglige forsøges forebygget ved at de fysiske rammer for dyrene er i orden bla. ved at dyrene sikres et tørt leje.
- Forebygge uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed men også ved at de i forbindelse med brug af maskiner tilser at tingene fungerer som de skal.
- At afskærmninger på ejendommens forskellige maskiner/installationer efterses med jævne mellemrum så uheld undgås

Udover ovennævnte er der udarbejdet en beredskabsplan og endeligt vil ansøger som leverandør til Arla være omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården

Beredskabsplan: Der er udarbejdet en beredskabsplan der redegøre hvad der skal ske i forbindelse med uheld på ejendom. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, gylle og brand samt ved strømsvigt. eksempelvis vil der bliver beskrevet hvem der skal kontaktes, deres telefonnumre samt hvor farlige stoffer og brandslukkere er placeret.

Arlagården De fire hjørneste i Arlagården er mælkens sammensætning, fødevarer-sikkerhed, dyrevelfærd og miljøhensyn. Hjørneste der understreger af nødvendigheden af management og kravene til landmandes driftsledelse.

Staldanlæg

Generelt for alle staldafsnit har bedriftens ansvarlige fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne, men selvfølgelig også holdt op mod økonomien. Ligeledes følges der med i udviklingen af ny teknologier set i relation til både dyrevelfærd og miljø.

Nye stald vil være med naturlig ventilation som sikrer et stort luftskifte, hvilket betyder forholdsvis tørre staldgulvene og lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn.

Stald 1.1.1 (Bygning 6, nuværende kostald) For at udnytte den nuværende kostald bedst muligt uden at der skal laves store ændringer, der er meget omkostningstunge, vil der i

fremtiden være goldkøer, kvier der er i sidste halvdel af deres drægtighedsperiode, samt et mindre antal kvier mellem 1 og 2 år i stalden. Det betyder at størstedelen af dyrene i stalden vil være højdrægtige dyr og derfor ønsker ansøgerne i første omgang ikke at etablere skraber ovenpå spalterne. Det vil dog blive vurderet løbende om der er et behov. Og i forbindelse med en fremtidig renovering af stalden vil BAT blive inddraget. Forsuring er dog fravalgt på grund af økologien.

Rengøring: Der vil blive skrabet ned i sengebåse og der vil blive anvendt strøelse der sikrer et tørt leje til dyrene.

Rengøring med højtryksspuling vil kun ske efter behov og vurderes løbende.

Stald 1.1.2 (Bygningerne 7a og 7b, Nuværende kalvestalde) Staldene vil forsat være med dybstrøelse og anses også for at være ideelt for småkalve. Økologireglerne gør også at dybstrøelse til småkalvene er et naturligt valg.

Rengøring: Dybstrøelsesafsnit vil blive rengjort efter behov og som hovedregel ved udskiftning af dyr. Højtryksrensning af arealet som gns. 1 gang om året. Der vil blive anvendt halm som strøelse i mængder der sikrer dyrene et tørt leje.

Stald 1.1.3 (Bygning 1, Ny Kostald). Den nye stald vil blive etableret med præfabrikeret gulv eller fast gulv med hældning og dræn i midten. Gulvtypen er BAT og giver en reduktion i fordampningen fra stalden i forhold til referencesystemet. Ansøgerne ville, hvis det havde været muligt, gerne have etableret sengebåsestald med spalter på gangarealer. Dette er ikke muligt da gylleforsuring ikke er tilladt på økoejendomme.

Rengøring: Der vil blive skrabet ned i sengebåse og der vil blive anvendt strøelse der sikrer et tørt leje til dyrene.

Rengøring med højtryksspuling vil kun ske efter behov og vurderes løbende.

Stald 1.1.4 (Bygning 9, Goldkøer, kælvekvier og separation). Stalden vil forsat være med dybstrøelse og anses også for at være ideelt for højdrægtige dyr og eventuelle dyr der har særlig behov for pleje. Der er ikke umiddelbart planer om at dette skal ændres. De økologiske regler for opstaldning af dyr giver også nogle begrænsninger.

Rengøring: Der vil ske udmugning af dybstrøelsesafsnittet efter behov. Det samme gælder højtryksrensning. Der vil blive anvendt halm som strøelse i mængder der sikrer dyrene et tørt leje.

Stald 1.1.5 (Bygning 8, stald der ændres til foderlade) Der er i dag dybstrøelse. Men da planen er at de fleste af kvierne skal være placeret på kvieejendommen på Vestervej 15 og at bygningen skal anvendes som foderlade vil der ikke være dyr her i den fremtidige drift.

Fodring

For at have høj dyresundhed i besætningen og for at optimere fodring / foderudnyttelsen, dvs. anvende minimal foder mængde i forhold til mælkeydelse, udarbejdes der i samarbejde med konsulent foderplaner for hele besætningen.

For at have det rigtige grundlag for udarbejdelse/ justering af foderplanerne tages der analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet i forbindelse med endagsfoderkontrollerne. Endeligt inddrages nyeste viden indenfor kvæg fodring.

Vandforbrug:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vand brugt til køling af mælken opsamles og genanvendes til vask af malkestalden.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energiforbrug:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til opvarmning af stuehus og opvarmning af brugsvand i stuehus/driftsbygninger.
- Udendørs belysning er dagslysstyret og/eller med bevægelsessensorer
- Indendørs styres lyset af timer og i nattetimerne anvendes der vågebelysning.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Selskabet TSV-agro der udføre markarbejdet gør sig konsekvent overvejelser vedr. energiforbruget og hvis det er muligt indkøbes maskiner med lavt energiforbrug.

Opbevaring af gødning:

Gylle: Gyllen bliver opbevaret i 4 tanke på Torstedvej 86: I tankene tilføres der kun husdyrgødning fra produktionen på Torstedvej 86 som inkluderer vaskevand samt vand fra møddingsplads og fra "beskidte" befæstede arealer.

Overdækning af gyllebeholderne er fravalgt da det er en dyr løsning og fordi der ikke er problemer med at få dannet et naturligt flydelag på tankene. Der føres logbog i følge lovgivning og etablering af manglende flydelag, hvis det skulle forekomme, vil ske ved brug af snittet halm. Tankene er tilmeldt beholderkontrol.

Fravalget af teldug skyldes både prisen på overdækninger, men også fordi dannelse af flydelag sker uden problemer. Prisen på overdækning af tankene ville ligge på mellem 130.000 og 260.000 kr. Samlet pris 650.000 kr.

Hvis der regnes på udgiften / kg N hvormed fordampningen bliver reduceret vurderes det heller ikke at være proportionelt med effekten. Efter at have fratrukket besparelse til indkøb af gødning, udbringning af vand vil merudgiften / kg N, som fordampningen er reduceret med være mellem 80 og 140 kr/kg N. Resultatet er beregnet ud fra nugældende priser på gødning, teltoverdækninger samt udkørsel af gylle og at teltoverdækningen holder i minimum 10 til 15 år.

Dybstrøelse: Dybstrøelseslageret bliver etableret efter byggeblad og opbevaring sker efter lovgivning og overdækkes. saftafløb/regnvand pumpes til gylletank.

Udbringning af husdyrgødning:

I forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen er der primært fokus på 2 områder: 1. Optimering af planteproduktionen 2. Hensyntagen overfor det omgivende miljø (naturen og naboerne)

- For at optimerer planteproduktionen men også af hensyntagen til det omgivende miljø afpasses tilførselen af husdyrgødningen afgrødernes behov samt deres vækstperiode. (Der anvendes agrosmåler).
- Ligeledes udbringes husdyrgødningen under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringningsteknik:

Gylle:

- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel.
- På sort jord og på græsmarker sker nedfældning af gyllen med nedfælder. Anvendelse af slangevogn sker undtagelsesvis og hvis det sker på sort jord udenfor bufferzonerne, nedharves gyllen indenfor 2 timer. Slangevogn anvendes også om foråret i vintersæd.

Dybstrøelse:

- Udbringning af dybstrøelse sker enten forår eller efterår hvor det nedpløjes umiddelbart efter udbringning.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

2.1 Baggrund for miljøgodkendelsen

Med virkning fra 1. januar 2007 trådte nye regler for miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i kraft.

De nye regler medfører, at der ikke længere skal udarbejdes VVM-redegørelse som følge af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, men at der i stedet skal udarbejdes en miljøgodkendelse efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen ved udvidelsen af husdyrbruget.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit anvendes forkortelsen "§7 i loven", hvilket henviser til §7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.2 Generelle afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§6 og 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt. Se næste afsnit for vurdering af placering af den nye kostald

Placering af staldanlæg (ny kostald)

Staldanlægget ønskes placeret på 105 m afstand fra eksisterende bygninger.

Placeringen ønskes fordi den giver den bedste logistik på ejendommen. Ansøgeren ønsker at udvide ejendommen på sigt med en goldko-kælvningsstald og kalvestald. Placeringen af kostald og malkecenter er valgt fordi der ønskes at give plads til nævnte udvidelser på sigt. En redegørelse for placeringen af staldanlægget, en tegning over fremtidige staldanlæg og et tidsskema til udførelse af nævnte udvidelser/ændringer er vedhæftet som bilag (bilag 12A).

Ringkøbing-Skjern kommune har besigtiget bedriften og området til de fremtidige udvidelse, og har vurderet at det vil være u hensigtsmæssigt at placere den nye kostald f. eks i nærheden af gyllebeholderne, plansiloer eller stuehuset.

Det vurderes at den valgte placering på sigt vil betyde at der er en god sammenhæng mellem bygningerne og et bedre logistik og færre transporttimer på bedriften. Færre transporttimer vil betyde et lavere energiforbrug og et bedre management. Desuden vurderes det at vil være urealistisk at placere den nye kostald et andet sted i forhold til de eksisterende stalde.

Placeringsmæssigt er anlægget derfor vurderet til at have den bedst mulige placering, og der vurderes ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.3 Udnyttelse af miljøgodkendelse

Der er tale om et længerevarende projektbyggeri som spredes over flere år, og kan opdeles i to faser. (Se tidsplan for fremtidige byggeri, bilag 12A)

Miljøgodkendelsen gælder for den første fase af projektet, dvs. etablering af kostald, køresiloer, møddingsplads og nyt malkecenter, og pga. størrelsen af projektet er der givet tilladelse til at forlænge fristen for udnyttelse af miljøgodkendelsen til 4 år.

Til den anden fase, dvs. etablering af ny goldkostald og ny kalvestald, skal der søges om et tillæg til miljøgodkendelsen.

2.4 Ammoniak

Generelt krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 15 % fordi der anvendes minimum 40% græs i grovfoderet.

Ifølge ansøgningen medfører udvidelsen af husdyrbruget en meremission af ammoniak fra anlægget på 291,43 kg N/år, således at den samlede ammoniakemission fra anlægget bliver 3102,20 kg N/år.

Ifølge ansøgningen er det lovpligtige reduktionskrav for ammoniak efter udvidelsen af husdyrbruget opfyldt.

Individuelt krav til ammoniakbelastning på ammoniakfølsomme naturområder

Beskyttelsen af naturområder mod ammoniakdeposition er rettet mod områder, der er omfattet af lovens § 7, og som betegnes som "særlige naturområder". Derudover har Ringkøbing-Skjern Kommune udpeget nogle naturområder, der også vurderes særlige ammoniakfølsomme (anden kvælstoffølsom natur), og disse skal beskyttes mod ammoniakdeposition på lige fod med § 7 naturområderne.

Inden for såkaldte "bufferzoner" til disse naturområder må merbelastningen af ammoniak ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Bufferzone I er inden for 0 - 300 m, og bufferzone II er inden for 300 - 1000 m, fra disse naturområder.

Husdyrbrugets stald og lager ligger uden for bufferzonerne I og II til naturområder omfattet af § 7 i loven samt anden kvælstoffølsom natur.

Nogle af udbringningsarealerne ligger mindre end 1000 m fra naturområder omfattet af lovens § 7 / anden kvælstoffølsom natur. På disse udbringningsarealer skal udbringningen af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker derfor i henhold til Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK nr. 1695 af 19.12.06) ske ved nedfældning.

Der må endvidere ikke i henhold til vilkår 14 placeres markstakke på udbringningsarealerne inden for 300 m fra §7 naturområderne /anden kvælstoffølsom natur.

Naturområder omfattet af §7 i loven, som ligger mere end 1000 m fra stald og lager samt alle øvrige § 3-naturområder, er som udgangspunkt tilstrækkelig beskyttet mod ammoniakdeposition af det generelle reduktionskrav gældende for husdyrbruget.

§ 3-beskyttet natur - Naturbeskyttelsesloven

Se vurdering under 2.8 Natur

Det er vurderet, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil medføre væsentlige virkninger på naturområder omfattet af lovens §7 eller på andre naturområder beskyttet af Naturbeskyttelsesloven §3.

2.5 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	283,40 m
Samlet bebyggelse:	192,82 m
Enkelt bolig:	87,51 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 4117 m til samlet bebyggelse og 454 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Tim) er 1606 m.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden"

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone- eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.6 Fosfor

Risikoarealer

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skrånere 6/12 grader eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Fosforbelastningen

Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. (På bilag 7A og 7B ses udbringningsarealerne i forhold fosforfølsomme områder og okkerklassificering).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. Alle arealer afvander desuden til Natura 2000-området Stadil Fjord.

42,44 ha ligger i "P-klasse 2", som er dræne/de/grøftede lavbundsarealer ikke okkerklasse 1. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet ikke må øges.

Ifølge ansøgningen ligger 323,60 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniarealer anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området/erne mod fosfortilførsel fra arealerne.

Husdyrtrykket på husdyrbruget er i ansøgningen fastsat til 1,4 DE/ha. Idet det lovpligtige beskyttelsesniveau for fosfor (harmonireglerne) er overholdt, vurderes det, at husdyrbruget efter udvidelse ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord.

Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau. Dette niveau overholder ansøgte projekt ifølge ansøgningen. Det er derfor vurderet, at husdyrbrugets arealdrift efter udvidelse ikke vil medføre en væsentlig fosforpåvirkning af Natura 2000-området Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord.

2.7 Nitrat

Overfladevand:

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen er rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord / Stadil Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet alene er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, og det ansøgte husdyrtryk er 1,4 DE/ha. Udvaskningsberegninger viser desuden, at den tilladte kvælstofbelastning til overfladevandet (DE_{max}) er 83,10 kg N/ha/år. Ifølge beregningerne vil den reelle (DE_{reel}) nitratudvaskning til overfladevandet være 64,60 kg N/ha/år.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for kvælstofudvaskningen til overfladevandet (harmonireglerne) ifølge ansøgningen er overholdt, vurderes det, at den ansøgte drift af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig kvælstofpåvirkning af Natura 2000-områderne Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord.

Grundvand:

Udbringningsarealerne ligger i område med begrænsede og almindelige drikkevandsinteresser.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer og en enkelt . Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og dyrkningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Ifølge ansøgningen ligger 14,20 ha af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder (se bilag 9)

Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. På arealer i nitratfølsomt indvindingsområde, hvor udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l, må der ikke ske en merbelastning med nitrat.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen på arealerne i nitratfølsomt indvindingsområde er:

Marknr.	Nitratudvaskning
9 - T	46 mg nitrat pr. liter
9 - 1T	46 mg nitrat pr. liter
9 - 2T	46 mg nitrat pr. liter
22	47 mg nitrat pr. liter

Merbelastningen vil være:

Marknr.	Nitratudvaskning
9 – T	- 13 mg nitrat pr. liter
9 – 1T	- 13 mg nitrat pr. liter
9 – 2T	- 13 mg nitrat pr. liter
22	- 12 mg nitrat pr. liter

Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt uden anvendelse af projektilpasning.

På udbringningsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder er beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til grundvandet harmonigrænsen, hvilket ifølge ansøgningen er overholdt

Da beskyttelsesniveauerne er overholdt, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Natur

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til bekendtgørelse nr. 1043 af 20. oktober 2008 af lov om vandløb § 69 stk. 1, gælder følgende for flere af ejendommens udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 m.*

Det betyder, at der er krav om 2 m dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmmer ved vandløb" på bilag 6A og 6B.

Beskyttelsen af naturområder mod ammoniakdeposition er i husdyrloven rettet mod områder, der er omfattet af lovens §7, og som betegnes som "særlige naturområder". Derudover har Ringkøbing-Skjern Kommune udpeget nogle naturområder, der også vurderes særlige ammoniakfølsomme (anden kvælstoffølsom natur), og disse skal beskyttes mod ammoniakdeposition på lige fod med § 7 naturområderne.

Husdyrbrugets stald og lager ligger uden for bufferzonerne I og II til naturområder omfattet af § 7 i loven samt anden kvælstoffølsom natur.

Nogle af udbringningsarealerne ligger mindre end 1000 m fra naturområder, der er omfattet af lovens § 7 eller anden kvælstoffølsom natur. På disse udbringningsarealer skal udbringningen af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker derfor i henhold til Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK nr. 1695 af 19.12.06) ske ved nedfældning. Der må endvidere ikke i henhold til vilkår 14 placeres markstakke på udbringningsarealerne inden for 300 m fra §7 naturområderne. /anden kvælstoffølsom natur. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer at de lovpligtige krav samt vilkår vedrørende placering af markstak er tilstrækkelig til at beskytte §7-områderne/anden kvælstoffølsom natur mod væsentlig virkning fra driften af arealerne.

International natur

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder, og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og planterarter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, visse insekter, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget deres yngle- eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Stadil Fjord

Hovedparten af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til Stadil Fjord og/eller Vest Stadil Fjord. Stadil Fjord er sammen med Vest Stadil Fjord udpeget som EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde (H59, F41,R3).

Udpegningen af habitatområde (H59) er foretaget på grundlag af følgende arter: havlampret, bæklampret, odder, vandranke samt følgende naturtyper: næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks.

Udpegningen af fuglebeskyttelsesområde Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (F41) er foretaget på grundlag af følgende ynglefugle: rørdrum, plettet rørvagt, rørhøg og sortterne og dels på grundlag af følgende trækfugle: pibesvane, sangsvane, bramgås, pomeransfugl, kortnæbbet gås, grågås, krikand, spidsand og skeand.

Stadil Fjord er et tidligere fjordområde. I søen findes den langstrakt ø, Hindø, der medvirker til at søen naturligt er inddelt i 2 bassiner beliggende henholdsvis syd og nord/vest for selve øen. Stadil Fjord afvander til Ringkøbing Fjord via Vonå. Denne forbindelse betyder, at især Stadil Fjords sydlige bassin påvirkes af indstrømmende saltholdigt vand i perioder. Vest Stadil Fjord er også et tidligere fjordområde, hvor vandstanden ved pumpning sænkes til 1,4 m under det gennemsnitlige niveau i de danske have.

Stadil Fjord huser 52 forskellige arter af undervandsplanter og kan derfor betegnes som en brakvandssø af stor national betydning. Vest Stadil Fjord, Søndre Dyb og Mellem Dyb, kan

karakteriseres som kransnålalgesøer. I 1974 blev Vest Stadil Fjord, Søndre Dyb samt områder omkring søen fredet. De fredede arealer er udpeget som værende af stor landskabelig, biologisk og friluftsmæssig værdi.

Ifølge Miljøministeriet udmeldinger i forbindelse med de kommende Vandplaner er eutrofiering en begrænset trussel for klithederne i området. Dele af klithederne er dog truet af tilgroning med bjergfyr. Der er ifølge Miljøministeriet sikret en intensivning af afgræsningen på engarealerne i området samt etableret lavvandede søer og kanaler ved Mellem – og Nordre Dyb, hvilket på lidt længere sigt vurderes, at ville få en meget gunstig effekt for områdets engfuglebestand. De største hindringer mod opnåelse af god tilstand for områdets søer er ifølge Miljøministeriet belastning med næringsstoffer fra oplandet til søerne.

Ringkøbing Fjord

Ejendommens udbringningsarealer ligger endvidere i oplandet til Ringkøbing Fjord. Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Området er karakteriseret af den store lavvandede brakvandsfjord og de tilhørende strandengsarealer, hvoraf nogle er græssede af kreaturer og andre ligger som urørt rørskov. På vestsiden af fjorden ligger rækken af klitter som afgrænser fjorden fra Vesterhavet. Her findes en flot mosaik af grøn og grå klit blandet med klithede og fugtige klitlavninger. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger den ofte oversvømmede ø, Klægbanken, der er bevokset med tagrør, samt strandsump- og strandengsplanter. På fjordens østside har Skjern Å sit udløb.

Udpegningen som EF-Fuglebeskyttelsesområde er fortrinsvis sket på grundlag af forekomsten af visse yngle- og trækfugle. Udpegningen som EF-Habitatområde er sket på grundlag af arterne havlampret, flodlampret, majsild, stavsild, odder, laks og vandplanten vandranke. Ringkøbing Fjord er også udpeget som kystlagune, der er en prioriteret naturtype, og på grundlag af en række andre ikke prioriteret naturtyper såsom kystklitter og flodmundinger. Dele af Ringkøbing Fjord er endvidere fredet som naturreservat.

Målsætningen for Ringkøbing Fjord er, at der i fjorden skal være et alsidigt plante- og dyreliv upåvirket eller kun svagt påvirket af kulturbetingede faktorer, som næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Der skal være et udbredt plantedække til mindst 1,5 - 2 meters dybde, en gennemsnitlig sommersigt dybde på mindst 1,5 - 2 meter og et varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden. Endvidere er målsætningen, at der kun undtagelsesvis må forekomme masseopblomstringer af mikroalger eller makroalger, som søsalat og trådalger. Endeligt er det målsætningen, at vandstanden i fjorden skal være mellem 0,00 meter til 0,25 meter i forhold til DVR 90.

De miljømæssige målsætninger var i 2005 ikke opfyldt som følge af for store udledninger af næringsstoffer til fjorden, men fjorden er under stadig forandring som følge af ændret saltholdighed og reduceret næringsstoffbelastning.

Ifølge de foreløbige udmeldinger fra Miljøministeriet vedrørende Vandplanerne er opgaven med at sikre målopfyldelse for Ringkøbing Fjord især betinget af supplerende indsats, der reducerer tilførslen af næringsstoffer. Det drejer sig først og fremmest om den vandbårne tilførsel af næringsstoffer. Der er især behov for en indsats der reducerer næringsstofftilførslerne fra landbrugsdriften. Foranstaltninger til mindske af påvirkningen fra miljøfarlige stoffer fra bl.a. skibstrafik men evt. også husholdninger og erhverv er også et fokusområde i forhold til målsætningsopfyldelse. Hertil kommer eventuelt foranstaltninger, der reducerer den direkte påvirkning af fauna fra bl.a. fiskeri. Målopfyldelse kræver også, at vandgennemstrømningen i slusen bliver håndteret efter

fastlagte retningslinier af hensyn til fjordens økologi. Trusler for områdets klitlavninger og rigkær er næringsbelastningen fra luften samt unaturlige vandstandsforhold (pga. grøftning og dræning) i de fugtige dele af områderne. Tilgroning med træer og buske udgør en trussel for klitlavningerne, rigkærene, strandengene og den grå klit.

Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø:

Nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger 1,5 km fra EF-habitatområderne Heder og klitter på Skovbjerg Bakke Ø (H57).

Området er beliggende i et landskab, der var isfrit under sidste istid. Dets hovedlinier er skabt af moræneaflejringer fra næstsidste istid – de såkaldte bakkeøer – og af smeltevandsfloderne under sidste istid, der både havde udgravende og aflejrende effekt. Ormstrup Hede ligger op til Idom Å, der afgrænser heden mod øst. Området på Skovbjerg Bakkeø består af 6 adskilte arealer: Nørre og Sønder Vosborg Hede, Vind Hede samt 3 arealer ved Kronhede. Kun arealer ved Kronhede er beliggende i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Udpegningen til habitatområde er foretaget på baggrund af følgende arter og naturtyper: Bæklampret, indlandsklitter med lyng og visse, indlandsklitter med lyng og revling, indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene, våde dværgbusksamfund med klokkelyg, tørre dværksamfund (heder), enekrat på heder, overdrev og skrænter, stilkegeskove og krat på mager sur bund.

Næringsstofbelastning fra luften udgør en trussel mod især områdets heder, klitter, moser og tørvelavninger. Herudover udgør tilgroning med træer, buske, høje urter samt ikke-hjemmehørende arter også en trussel mod områdets arter og naturtyper.

Beskyttet natur

Spredt om ejendommen forekommer der arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Den §3 beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer. Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Driften af disse arealer må ikke intensiveres i forhold til driften før 1992, hvilket bl.a. indebærer, at ferske enge og overdrev højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. På miljøportalen (<http://www.miljoportal.dk>) kan man finde §3 beskyttede naturområder. Der gøres opmærksom på at registreringerne kun er vejledende.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2007 beregnet til 14 kg N/ha/år (www.dmu.dk/luft/luftforureningsmodeller/deposition/Danmark) i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Kommunen har vurderet tilstanden og områdernes værdi som regionale og lokale naturområder i kommunens netværk af natur, samt eventuelle forekomster af fredede, rød- eller gullistede plante- eller dyrearter.

Ca. 40 m syd for de nye stalde ligger der en §3-eng. Der blev bl.a. følgende arter registreret; eng-kabbeleje, kærtidse, angelik, sump-kællingetand, trævlekrone, kærdueurt, dynd-padderok og vandnavle. Tålegrænsen for engen er 15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i kommunen lå i 2007 på 14 kg N/ha/år og intensjonen med den nye husdyrlov er, at baggrundsbelastningen vil falde. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer

på baggrund af ovenstående, at ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af engen.

Ca. 550 m syd for husdyrbrugets anlæg ligger der et §3-hedeområde, der er C-målsat. Tålegrænsen for heden er 10-25 kg N/ha/år. Store dele af området er under kraftig tilgroning med fyr. Beregninger viser, at depositionen som følge af ansøgte projekt vil være 0,035 kg N/ha/år (se bilag 6C og 6C). Ca. 750 m nord for anlægget ligger et andet §3-hedeområde, der også er c-målsat. Denne hede er også under tilgroning med primært fyr. Beregninger viser, at depositionen som følge af ansøgte projekt vil være 0,077 kg N/ha/år på denne hede (Se bilag 6C og 6D). Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlig påvirkninger af de to heder, idet merbelastningerne ligger væsentligt under 1 kg N/ha/år, hvilket vurderes at være væsentlighedskriteriet for disse heder.

Ingen af ejendommens udbringningsarealer er registeret som §3-beskyttede natur. Flere af udbringningsarealerne ligger dog umiddelbart op til §3 beskyttede naturområder (se bilag 6A og 6B). Ingen af udbringningsarealerne skrånere mere end 6 grader ned mod den §3 beskyttede natur.

For at undgå væsentlig påvirkning af de §3-heder, der grænser op til nogle af udbringningsarealerne, er der stillet vilkår om, at al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græs på de udbringningsarealer, der grænser op til §3 beskyttet hede, skal ske ved nedfældning. Miljøstyrelsen har i brev af 28. maj 2008 vurderet, at randpåvirkningen ved nedfældning ikke er større end 1 kg N/ha. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at vilkår om nedfældning er tilstrækkeligt til at beskytte §3 hederne mod væsentlig virkninger som følge af udbringning flydende husdyrgødning.

Den del af det internationale naturbeskyttelsesområde Heder og Klitter på Skovbjerg Bakke Ø, der ligger tættest på husdyrbruget er A-målsat. I A-målsatte naturområder gøres der en særlig indsats for at videreudvikle områdernes naturværdier ved f.eks. naturpleje. Heden er følsom over for kvælstofdeposition (tålegrænse 10-20 kg N/ha/år), men grundet afstanden fra husdyrbruget til området, vurderes driften af husdyrbruget ikke at medføre en væsentlig påvirkning af Heder og Klitter på Skovbjerg Bakke Ø.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige internationale naturbeskyttelsesområder.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets øvrige beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbruget ikke vil ændres væsentligt som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag

IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandre. For planterarterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde eller opholdssted i habitater tilknyttet eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af udbringningsarealerne.
- Odder: kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af udbringningsarealerne.
- Markfirben: er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af udbringningsarealerne.
- Spidssnudet frø: kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer, men det kan ikke afvises, at der findes spidssnudet frø i områdets vandhuller. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.
- Strandtudse: kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer, men det kan ikke afvises, at der findes strandtudse i områdets vandhuller. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.
- Visse vandtilknyttede insekter: kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller gror til.

Alle padder er fredede og for at tilgodese vandhullernes fremtidige kvalitet som leve- og ynglested for padder, bør gødskning og sprøjtning ved vandhullerne begrænses. Der bør derfor holdes en gødsknings- og sprøjtefri zone på mindst 10-20 m til vandhullerne.

På grundlag af den nuværende viden vurderes det, at husdyrbruget og driften af dette ikke vil medføre negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

Samlet vurdering

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har rådgivet om det faglige grundlag til fastsættelsen af beskyttelsesniveauet for ammoniak i husdyrlovgivningen. Det er således ifølge Miljøstyrelsen kun helt undtagelsesvist nødvendigt at stille yderligere, skærpede krav i forhold til ammoniak. Miljøministeriet har endvidere oplyst i brev af 28. maj 2008, at for så vidt hvad angår kumulation, er det håndteret, dels ved at grænsen for merbelastning med ammoniak skærpes markant, hvis der er flere husdyrbrug med produktion større end 75 DE i nærheden af husdyrbrug der miljøgodkendes samt dels ved det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for alle større husdyrbrug der miljøgodkendes. I miljøgodkendelser der gives til større husdyrbrug stilles der ammoniakrelaterede BAT vilkår (både for de nye dele af anlægget samt for de eksisterende dele af anlægget). På sigt vil udstedelsen af miljøgodkendelser til landets større husdyrbrug på baggrund af de generelle reduktionskrav og de ammoniakrelaterede vilkår bidrage til at nedbringe ammoniakbelastningen hvorved baggrundsbelastningen vil falde.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en yderligere/nyere viden end den der ligger til grund for gældende lovgivning, udmeldinger fra Miljøstyrelsen og de stillede vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunen vurderer, at hvis husdyrbruget drives som angivet i ansøgningen, efter gældende lovgivning samt efter miljøgodkendelsens vilkår, vil driften ikke medføre en væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, plantearter eller dyrearter.

Det er dermed Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven. Vurderingen tager udgangspunkt i naturtypernes tålegrænser, kommunens forpligtigelse til at sikre naturtyper og arter der er beskyttet af Habitatdirektiverne, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-områderne, kommunens forpligtigelser til at sikre naturtyper der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kommunens målsætninger samt prioriteringer på naturområdet.

2.9 Landskabelige værdier / interesseområde

Landskabet omkring ejendommen er i Ringkøbing Amts Regionplan 2005 ikke kortlagt som landskabeligt interesseområde.

Skovbjerg Bakkeø

Ejendommen og udbringningsarealer ligger i et større uforstyrret landskab, og i et geologisk rammeområde "Skovbjerg Bakkeø". Skovbjerg bakkeø er Danmarks største bakkeø med et samlet areal på ca. 1500 km², med en udjævnet landskab fra næstsidste istid og med spor efter senere tidsinddragelser. Området illustrerer fint de særlige landskaber og jordbundsforhold, som karakteriserer bakkeøerne, og det er vigtigt at de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgange og sammenhænge fremtræder klart i landskabet. Fordi anlægget inkl. nybyggeri ligger på et forholdsvis lavt punkt i området "Skovbjerg Bakkeø", og der ikke bliver bygget på hældningen af en bakke vurderes at byggeriet ikke vil skæmme landskabet af Skovbjerg Bakkeø.

Åbeskyttelseslinje og skovbyggelinje

En del arealer ligger inden for åbeskyttelseslinje og skovbyggelinje.

Åbeskyttelseslinjen har til formål at sikre åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Der er indenfor beskyttelseslinjen tale om et generelt forbud mod ændringer.

Skovbyggelinjens formål er at sikre skovens værdi som landskabselementer samt opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet. Inden for byggelinjen er der forbud mod at bygge, landbrugsbyggeri er dog undtaget fra denne bestemmelse.

Kirkezone II

Nogle arealer ligger indenfor Kirkezone II. I kirkezone II gælder at de kirkelige myndigheder skal høres hvis byggeri er over 8,5 meter. Der bygges ikke på arealerne som ligger indenfor kirkezone II.

Samlet vurdering

Idet byggeriet opføres i tilknytning til det eksisterende byggeri, og der ikke sker væsentlig ændringer i arealanvendelsen, vurderes den fremtidige drift ikke at medføre væsentlige virkninger på de landskabelige værdier, og nævnte beskyttelseszoner og -linjer.

2.10 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Regionplanen 2005 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø. Et af arealerne ligger i et særligt værdifuldt kulturmiljø "Timgård".

Eftersom der ikke ændres i arealernes anvendelse eller etableres bebyggelse på arealerne vurderes det, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturhistoriske interesseområder væsentligt.

Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumloven § 29a (se bilag 10). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der findes gravhøje på eller ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 10), og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til §29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. §18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.11 Til- og frakørsel til virksomheden

Det ansøgte projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

2.12 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition samt lugtgeneafstande.

2.13 Bedst tilgængelig teknik (BAT)/renere teknologi

Ansøger har redegjort for anvendelsen af den bedste tilgængelige teknologi i Bilag 1, Miljøredegørelsen, punkt 2.0.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer følgende:

Management

Ansøgeren er bevidst om miljøet, dyrevelfærd, og begrænsning af ressourcer, dvs et godt landmandskab. Medarbejderen uddannes og orienteres løbende, og der foretages rengøring for at minimere risikoen for lugt og uhygiejniske forhold. Der lægges vægt på forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Staldanlæg

Den nye kostald vil blive etableret med præfabrikeret gulv eller fast gulv med hældning og dræn i midten. Gylvtypen er BAT, Bat blad nr 107.04-51. De eksisterende stalde vil fortsat blive brugt eller nedlagt (bygning 8, stald til kvier).

272 stk. malkekøer (svarende til 320 DE) sættes ind i den nye kostald, hvor i nudrift 161 stk malkekøer (svarende til 189,41 DE) går på en spaltegulv. I den nye kostald etableres BAT-gulv med en forholdsvis lille ammoniakfordampning, og fordi de fleste DE går på denne type gulv er der tale om en forholdsvis lille meremission fra anlægget (291,43 kg N/år i forhold til den samlede emission på 3102,20 kg N/år).

Ved den næste gennemgribende ændring som er planlagt i 2015, hvor der skal bygges en kalvestald og en goldkostald vurderes om eksisterende staldanlæg og nye staldanlæg lever op til BAT. Hvis ikke der skal bygges en kalvestald og en goldkostald som planlagt, skal eksisterende staldene leve op til BAT ved den næste gennemgribende renovering eller senest ved næste revurdering af miljøgodkendelse. Der er stillet vilkår.

Foder

Der udarbejdes foderplaner for hele besætningen, der tages analyser af grovfoderet hvor foderplanen afpasses foderet sammensætning og kvalitet.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Vandforbrug

Kølevand genbruges og drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt. Evt. lækager repareres hurtigt.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Energiforbrug

Staldene ventileres naturlig, og varmen af mælken genbruges. Der er bevægelsessensorer på belysning, og fordi der er lagt meget vægt på logistikken på bedriften er der færre driftstimer ifm. transport af f.eks foder.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Opbevaring af gødning

I projektet lægges vægt på at flydelaget kontrolleres jævnligt, der føres logbog og tanken er tilmeldt den 10-årige beholderkontrol for at sikre tæthed og stabilitet.

Dybstrøleslageret bliver etableret efter byggeblad og opbevaring sker efter lovgivning og overdækkes. Saftafløb/regnvand pumpes til gylletank.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Udbringning af husdyrgødning

Tilførselen af husdyrgødning afpasses afgrødernes behov samt deres vækstperiode (der anvendes agrosmåler). Ligeledes tages, ved udbringning, hensyn til naboer, byområder osv. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel, og på sort jord og på græsmarker sker nedfældning af gyllen med nedfælder. Anvendelse af slangevogn sker undtagelsesvis og nedharves indenfor 2 timer. Dybstrøelse nedpløjes umiddelbart efter udbringning.

Kommunen vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for udbringning af husdyrgødning.

Samlet BAT-vurdering

Det er på de beskrevne anvendte teknikker vurderet, at husdyrbruget har truffet foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik.

2.14 Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at placeringen af den nye kostald, malkecenter, goldnings- og kalvestald har været overvejet, men at den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø (se også bilag 11 "begrundelse placering af staldanlægget"). I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.15 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt.

2.16 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- udvidelse af dyreholdet til 313 køer, 46 småkalve fra 0 – 3,5 mdr, 50 kælvkvier fra 22-26 mdr., 25 kvier fra 3,5 – 22 mdr., samt 170 producerede tyrekalve fra 0 – 3 uger i alt 410,18 DE, samt opførelse af en ny kostald til malkekøer, et nyt malkecenter, 2 køresiloer til opbevaring af ensilage og en møddingsplads til opbevaring af dybstrøelse, kan tillades, idet udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, §7 beskyttede naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), grundvand herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Endvidere er det vurderet, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af §3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning. Det er endvidere vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter) eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- der anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1 – 2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

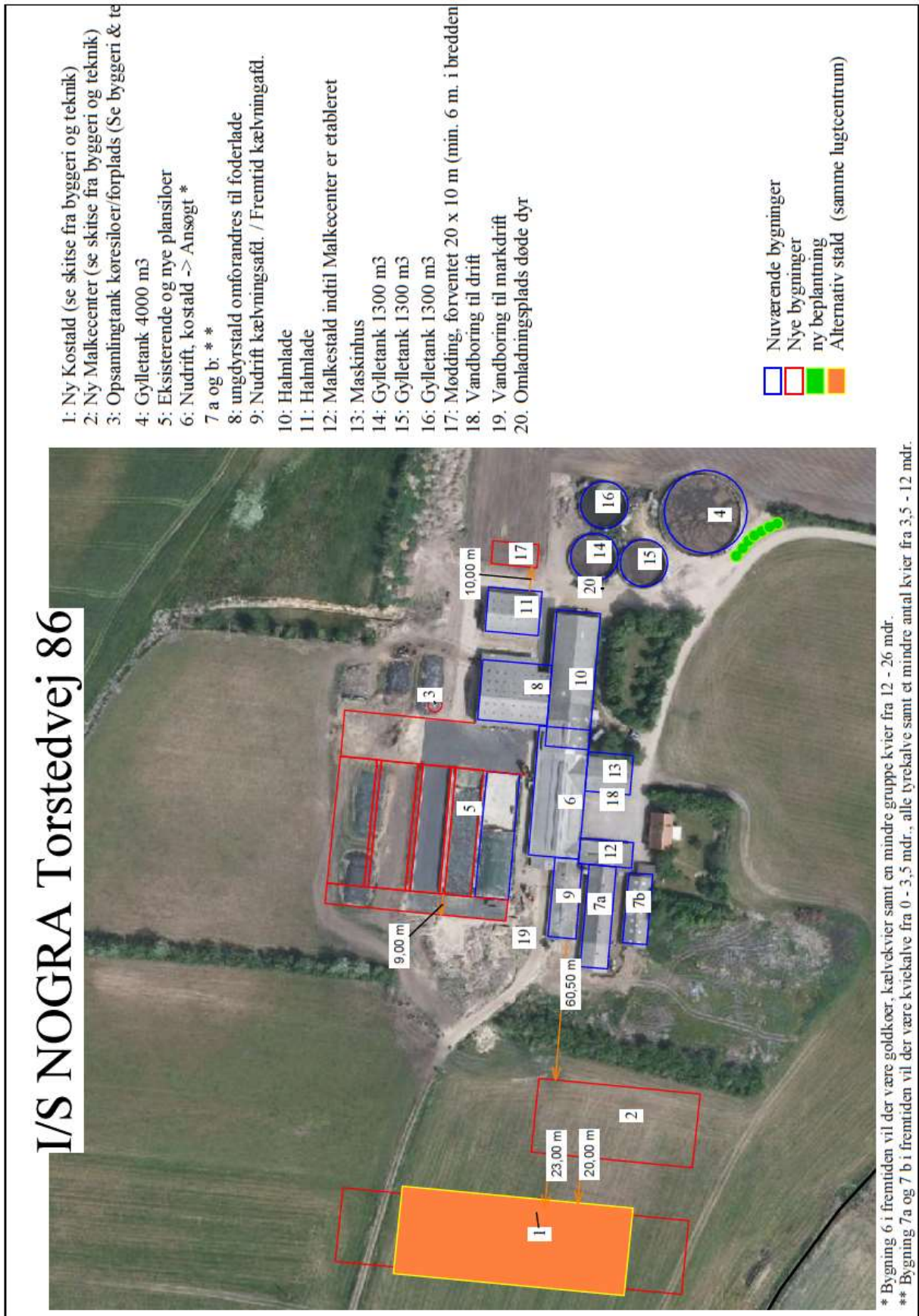
Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

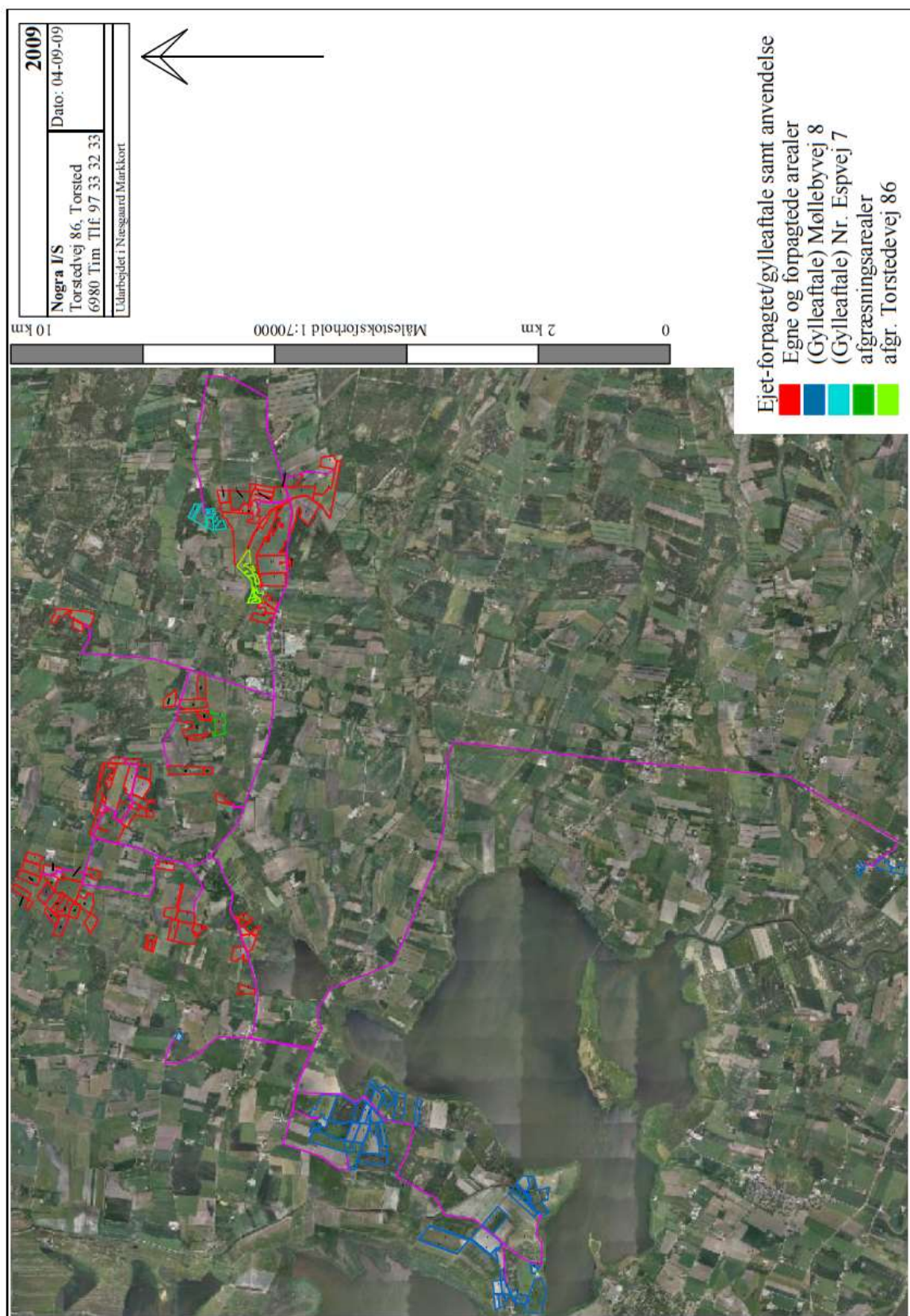
Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

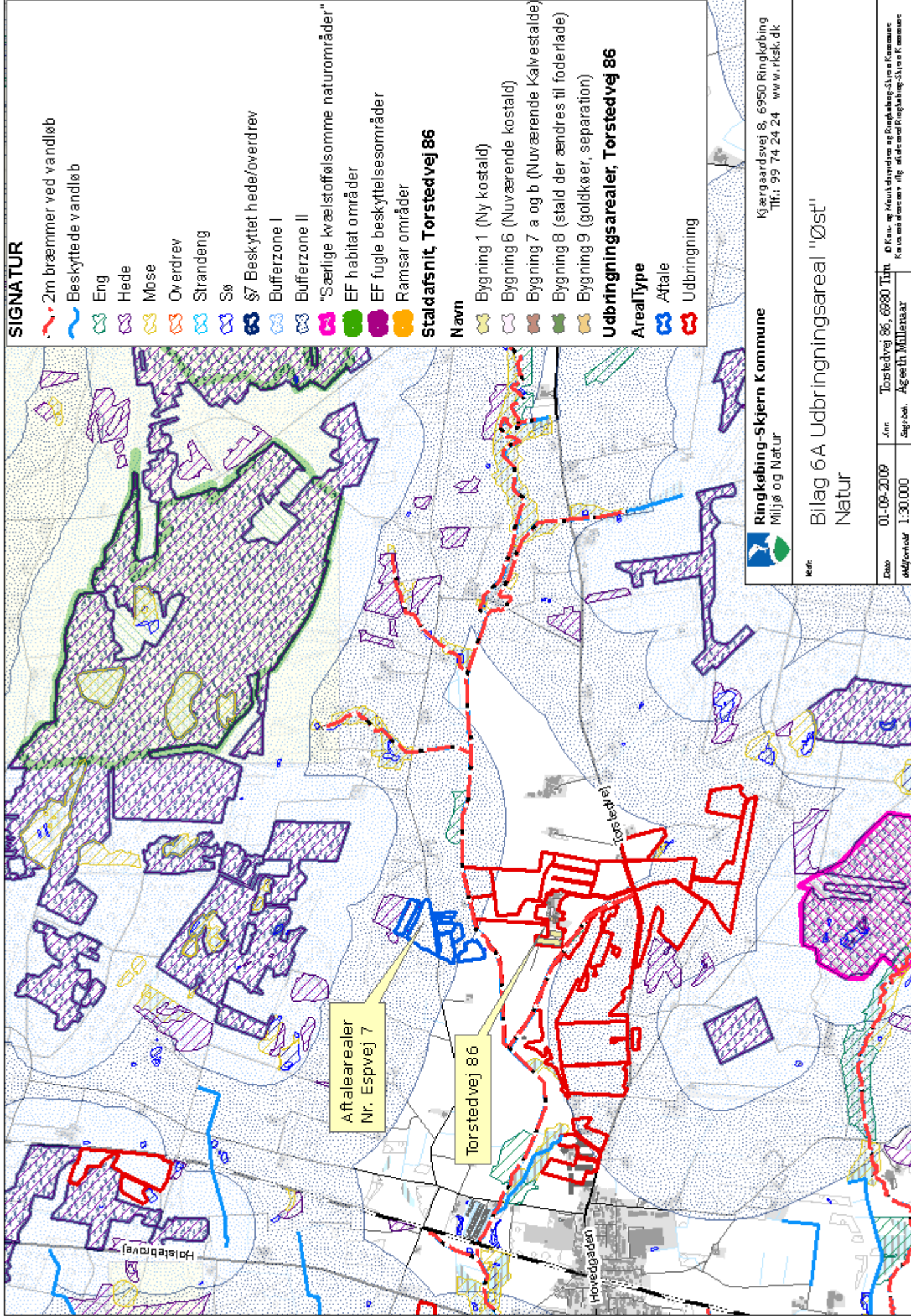
Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4. Situationsplan, samlede anlæg

Bilag 5. Oversigtskort, samlede anlæg og transportveje

SIGNATUR

- 2m bræmmer ved vandløb
- Beskyttede vandløb
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- \$7 Beskyttet hede/overdrev
- Bufferzone I
- Bufferzone II
- "Særlige kvælstofløsomme naturområder"
- EF habitat områder
- EF fugle beskyttelsesområder
- Ramsar områder

Staldafsnit, Torstedvej 86

- Navn**
- Bygning 1 (Ny kostald)
  - Bygning 6 (Nuværende kostald)
  - Bygning 7 a og b (Nuværende Kalvestalde)
  - Bygning 8 (stald der ændres til foderlade)
  - Bygning 9 (goldkøer, separation)

Udbringningsarealer, Torstedvej 86

- ArealType**
- Aftale
  - Udbringning

Ringkøbing-Skjern Kommune
 Miljø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
 Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 6A Udbringningsareal "Øst"
 Natur

Dato	01-09-2009	J.nr.	Torstedvej 86, 6950 Tjrt
Udført af	Agathe Møller	Sag.no.	
Skala	1:30.000		

© Kunne og Munkedavidsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
 Kartet er udarbejdet ifølge af de af Ringkøbing-Skjern Kommune

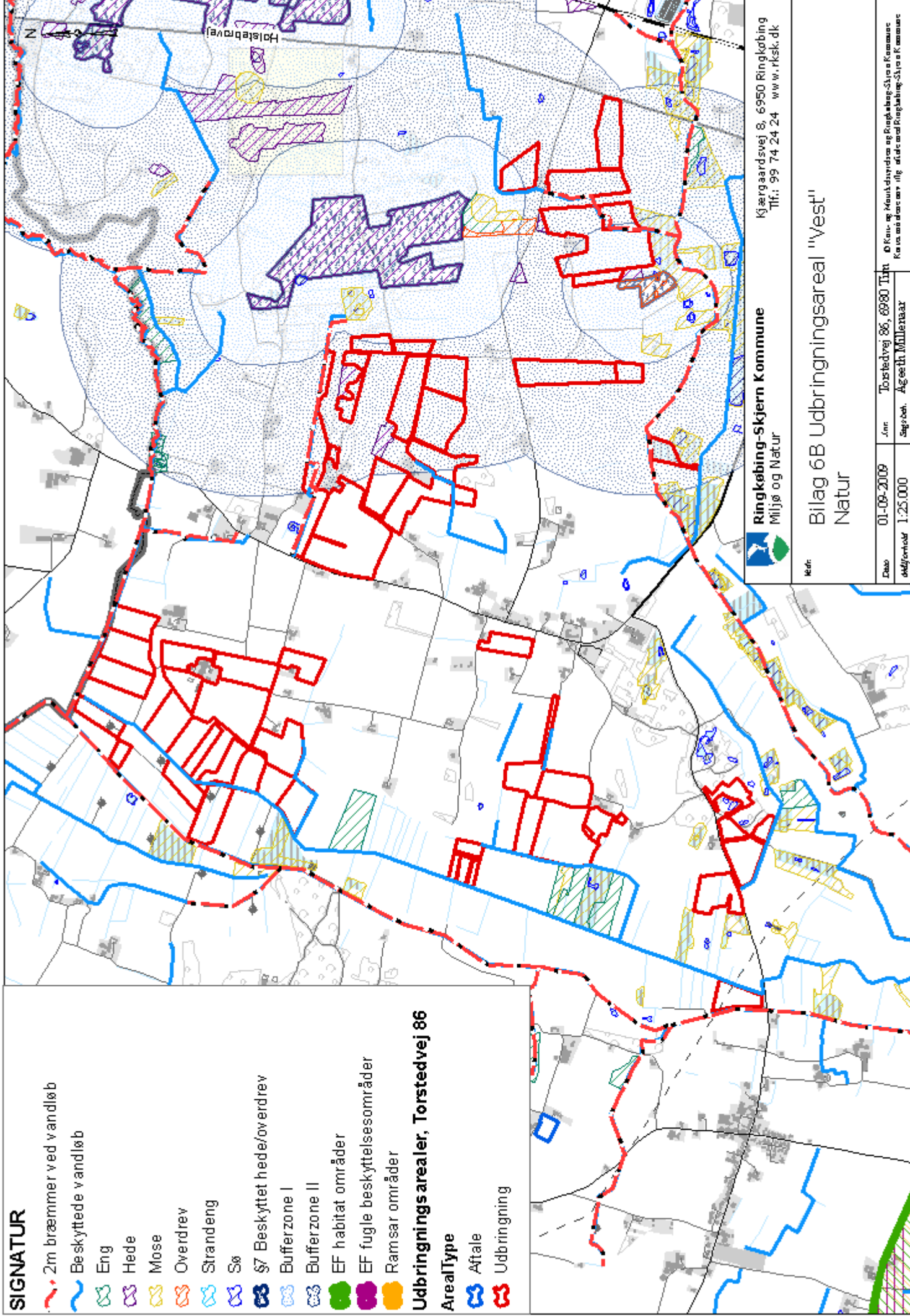
SIGNATUR

- 2m bræmmer ved vandløb
- Beskyttede vandløb
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- S7 Beskyttet hede/overdrev
- Bufferzone I
- Bufferzone II
- EF habitat områder
- EF fugle beskyttelsesområder
- Ramsar områder

Udbringningsarealer, Torstedvej 86

ArealType

- Aftale
- Udbringning

Ringkøbing-Skjern Kommune
Miljø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

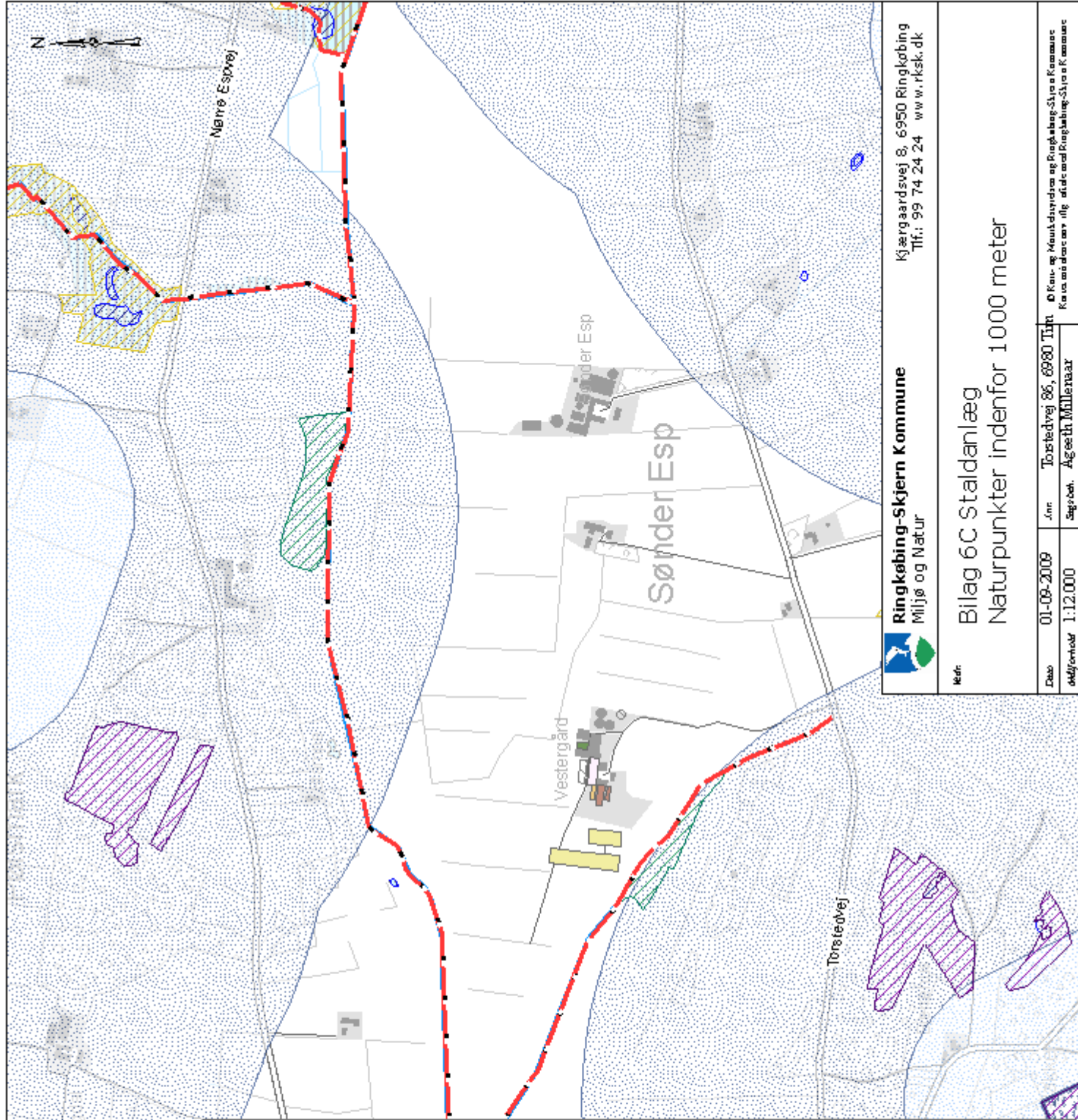
Kode

Bilag 6B Udbringningsareal "Vest"
Natur

Dato 01-09-2009 / nr. Torstedvej 86, 6980 Tjrt
Kategori og Målestoksforhold og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kategori og Målestoksforhold iflg. af de vedtagne planer og bestemmelser

Sag.no. Agesth Miljøaar

Skalform 1:25.000

SIGNATUR

- 2m bræmmer ved vandløb
- Beskyttede vandløb
- Staldafsnit, Torstedvej 86**
- Navn**
- Bygning 1 (Ny kostald)
- Bygning 6 (Nuværende kostald)
- Bygning 7 a og b (Nuværende Kalvestalde)
- Bygning 8 (stald der ændres til foderlade)
- Bygning 9 (goldkøer, separation)
- §3-beskyttet natur
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- "Særlige kvælstoffølsomme naturområder"
- §7 Områder og bufferzone I og II
- §7 Beskyttet hede/overdrev
- Bufferzone I
- Bufferzone II
- EF habitat områder
- EF fugle beskyttelsesområder
- Ramsar områder
- Spredningskorridor
- Områder med værdifulde padder og udder

Ringkøbing-Skjern Kommune
Mijø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 6C Staldanlæg
Naturpunkter indenfor 1000 meter

Dato	01-09-2009	J.nr.	Torstedvej 86, 6980 Tjrt
Skjema nr.	1:12.000	Skjema	Agathe Møller

© Kun- og Møntskole og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet er udarbejdet iflg. af de lokalplaner, Skjern Kommune

Bilag 6D. Resultater af beregninger på naturpunkter

Resultater af despositionsregninger til 2 §3 hedeområder

Beregningerne viser at den største medbelastning er til §3 området der ligger nord for ejendommen her er merdepositionen 77 gram/ha / år.

Natur punkt	mer deposition
NATURPUNKT CA: 550 meter mod SSV (§3 udpeget hede)	0,035 kg N/ha / år
NATURPUNKT CA: 750 meter mod N (§3 udpeget hede)	0,077 kg N/ha / år

Regnearket fra IT ansøgningen der er anvendt til beregningerne er ikke vedhæftet, men sendt som mail til kommunen.

SIGNATUR

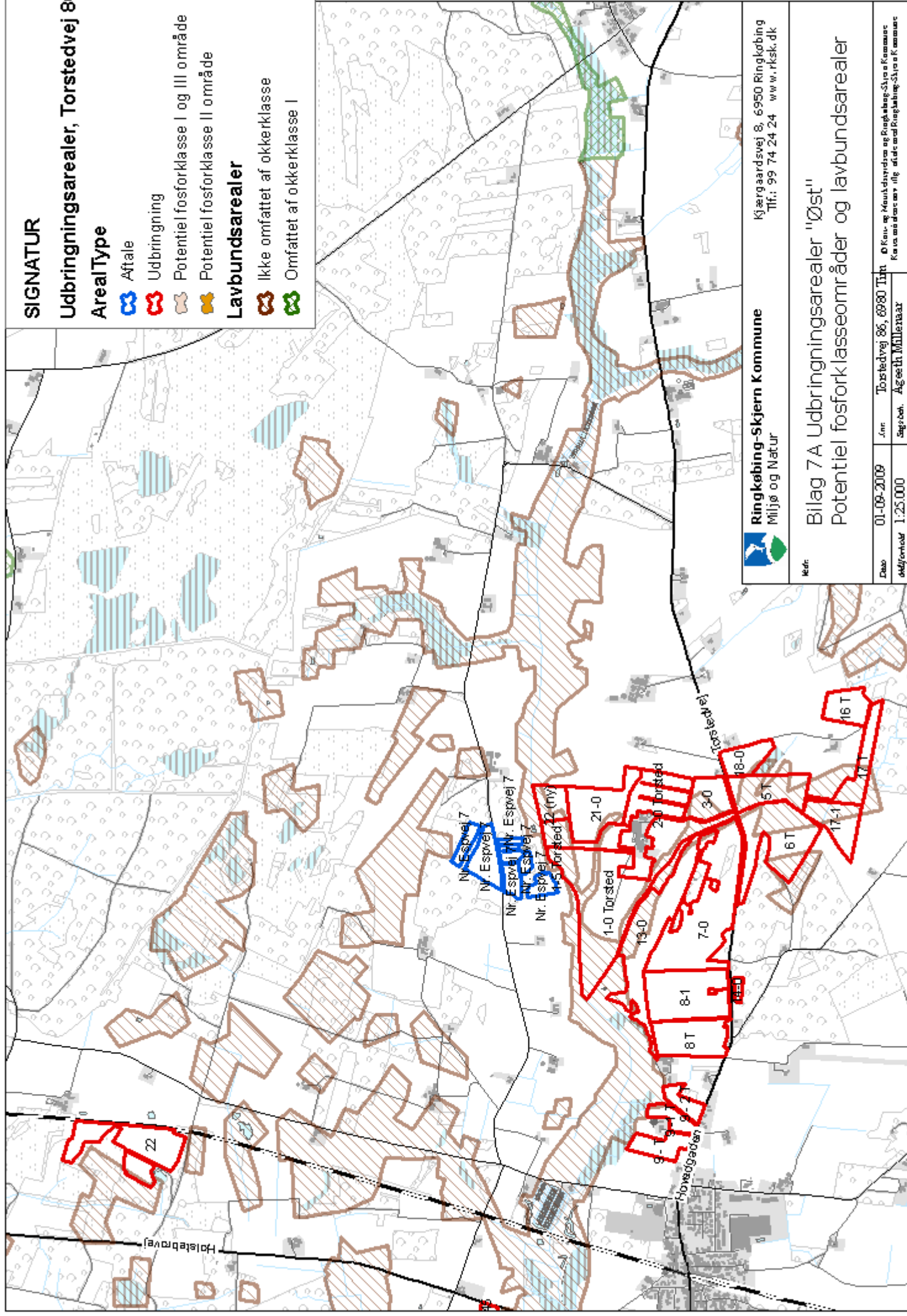
Udbringingsarealer, Torstedvej 86

ArealType

- Aftale
- Udbringning
- Potentiel fosforklasse I og III område
- Potentiel fosforklasse II område

Lavbundsarealer

- Ikke omfattet af okkerklasse
- Omfattet af okkerklasse I

Ringkøbing-Skjern Kommune
Miljø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Kode

Bilag 7 A Udbringingsarealer "Øst"
Potentiel fosforklasseområder og lavbundsarealer

Dato	01-09-2009	J.nr.	Torstedvej 86, 6950 Tjrt	© Kunne og Munkedavidsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Skalformat	1:25.000	Skalnavn	Agneeth Møller	Kortet er udarbejdet ifølge af dele af Ringkøbing-Skjern Kommunes

SIGNATUR

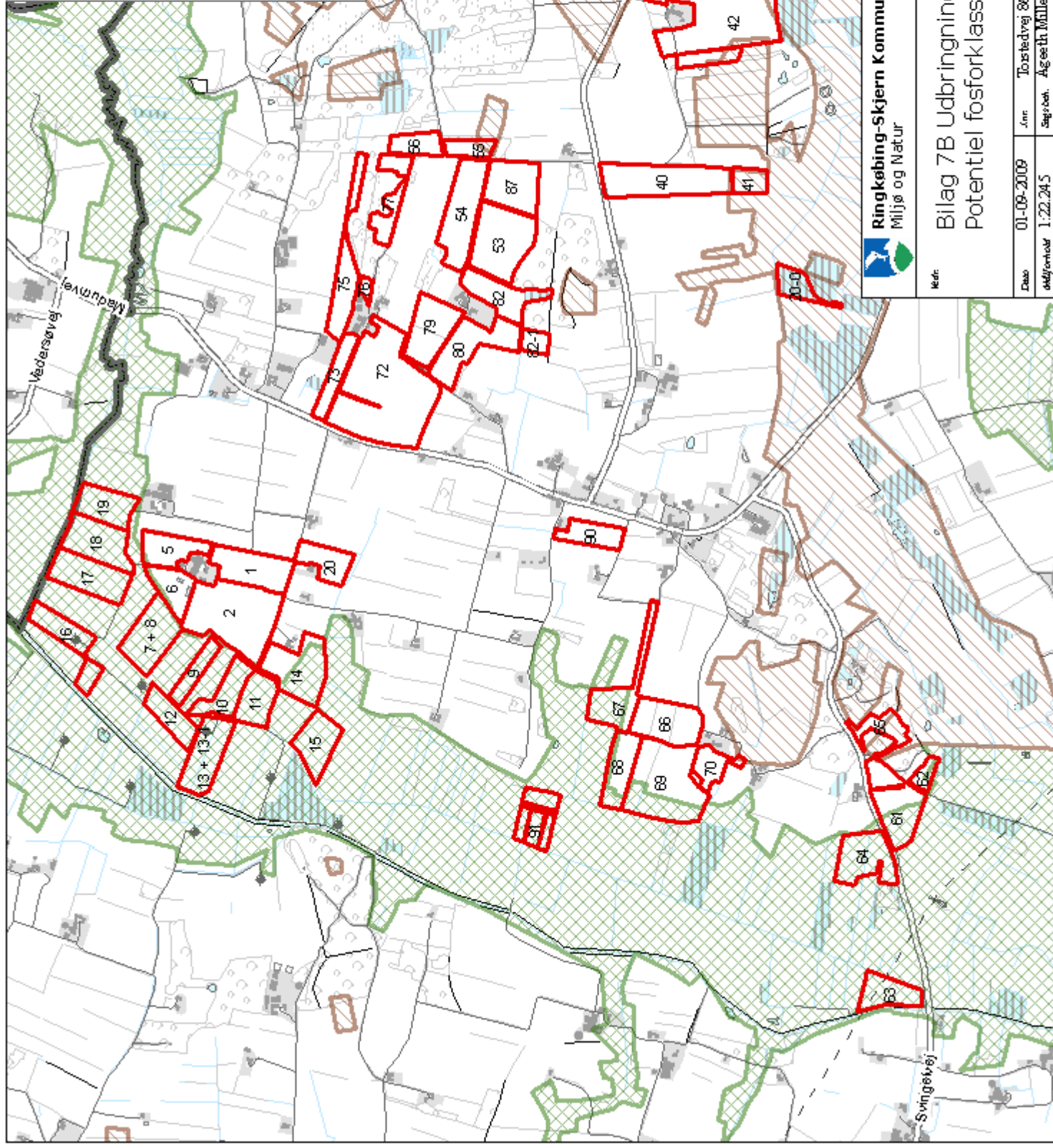
Udbringingsarealer, Torstedvej 86

ArealType

- Aftale
- Udbringning
- Potentiel fosforklasse I og III område
- Potentiel fosforklasse II område

Lavbundsarealer

- Ikke omfattet af okkerklasse
- Omfattet af okkerklasse I

Ringkøbing-Skjern Kommune
Miljø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Titel:

Bilag 7B Udbringingsarealer "Vest"
Potentiel fosforklasseområder og lavbundsarealer

Dato: 01-09-2009 J.nr. Torstedvej 86, 6980 Thjt

Udført af: 1:22.245 Sagssol. Agneth Møller

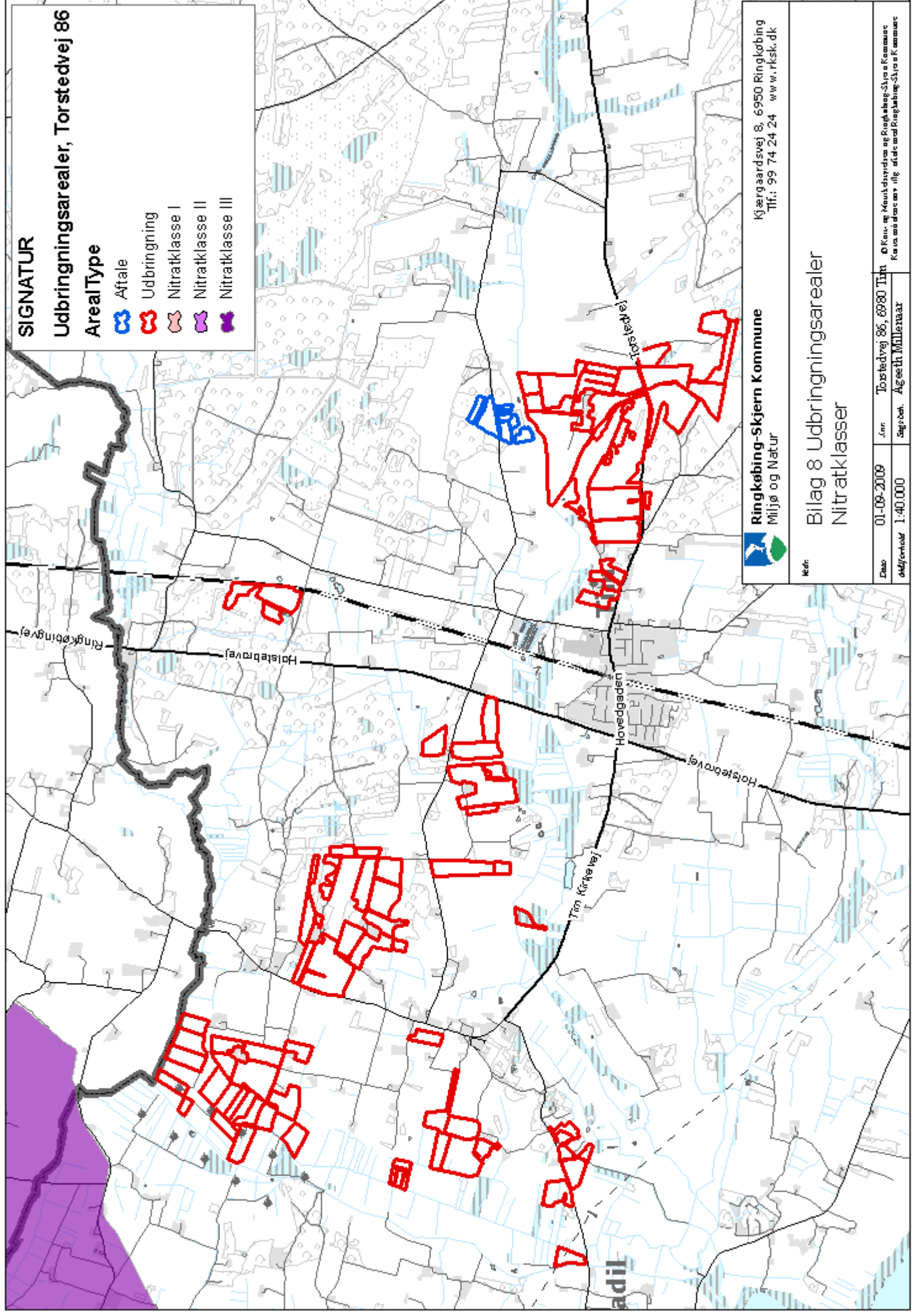
© Komm. og Munkedalsvej og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet er udarbejdet af: atale and Ringkøbing-Skjern Kommune

SIGNATUR

Udbringningsarealer, Torstedvej 86

ArealType

- Aftale
- Udbringning
- Nitratklasse I
- Nitratklasse II
- Nitratklasse III

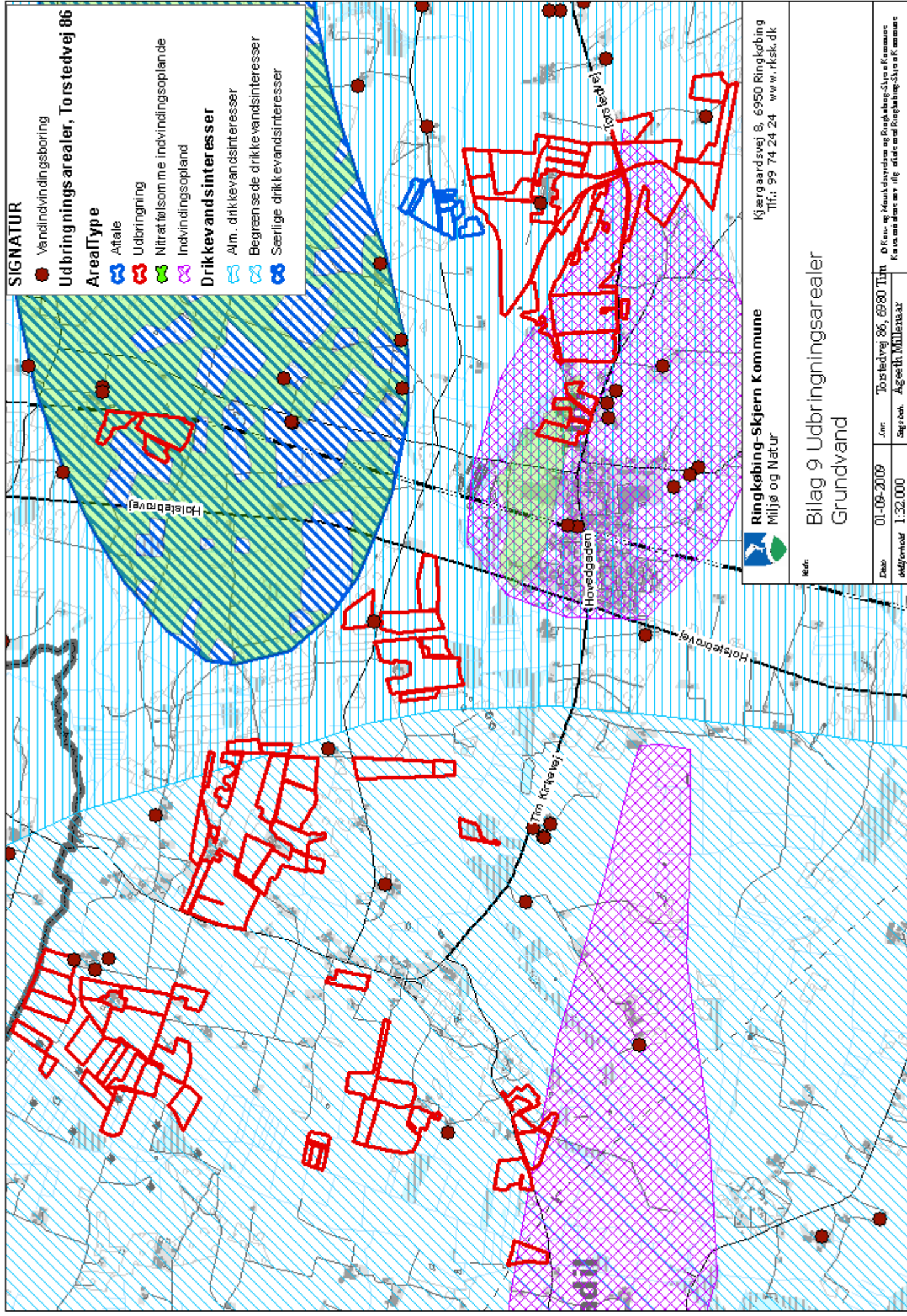
Ringkøbing-Skjern Kommune
Mijø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Kode

Bilag 8 Udbringningsarealer Nitratklasser

Dato	01-09-2009	J.nr.	Torstedvej 86, 6950 Tjrt	Ø Konv. og Matrikeldata og Ringkøbing-Skjern Kommunes Kort og Datacenter iflg. af de nord Ringkøbing-Skjern Kommunes
Skalformat	1:40.000	Skala	Agæsth Millemåst	

SIGNATUR

- Vandindvindingsboring
- Udbringningsarealer, Torsstedvej 86**
- Arealtyp**
- Aftale
- Udbringning
- Nitratfølsomme indvindingsoplande
- Indvindingsopland
- Drikkevandsinteresser**
- Alm. drikkevandsinteresser
- Begrebet sæde drikke vandsinteresser
- Særlige drikkevandsinteresser

Ringkøbing-Skjern Kommune
 Miljø og Natur
 Kjørgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
 Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

**Bilag 9 Udbringningsarealer
 Grundvand**

Dato	01-09-2009	Jnr	Torsstedvej 86, 6950 Tjrt	© Komm. og Munkedavidsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Skalformat	1:52.000	Skaltype	Agæsth Miljøkart	Kartet er udarbejdet iflg. af de ved Ringkøbing-Skjern Kommune

SIGNATUR

- Bevarede stensjældinger
- Bevarede fortidsminder
- Fortidsminder beskyttelseslinje
- Bevarede fortidsminder område
- Særlig værdifuld kulturmiljøer
- Kulturhistorisk interesseområde, L
- Kulturhistorisk interesseområde, F

Staldafsnit, Torstedvej 86

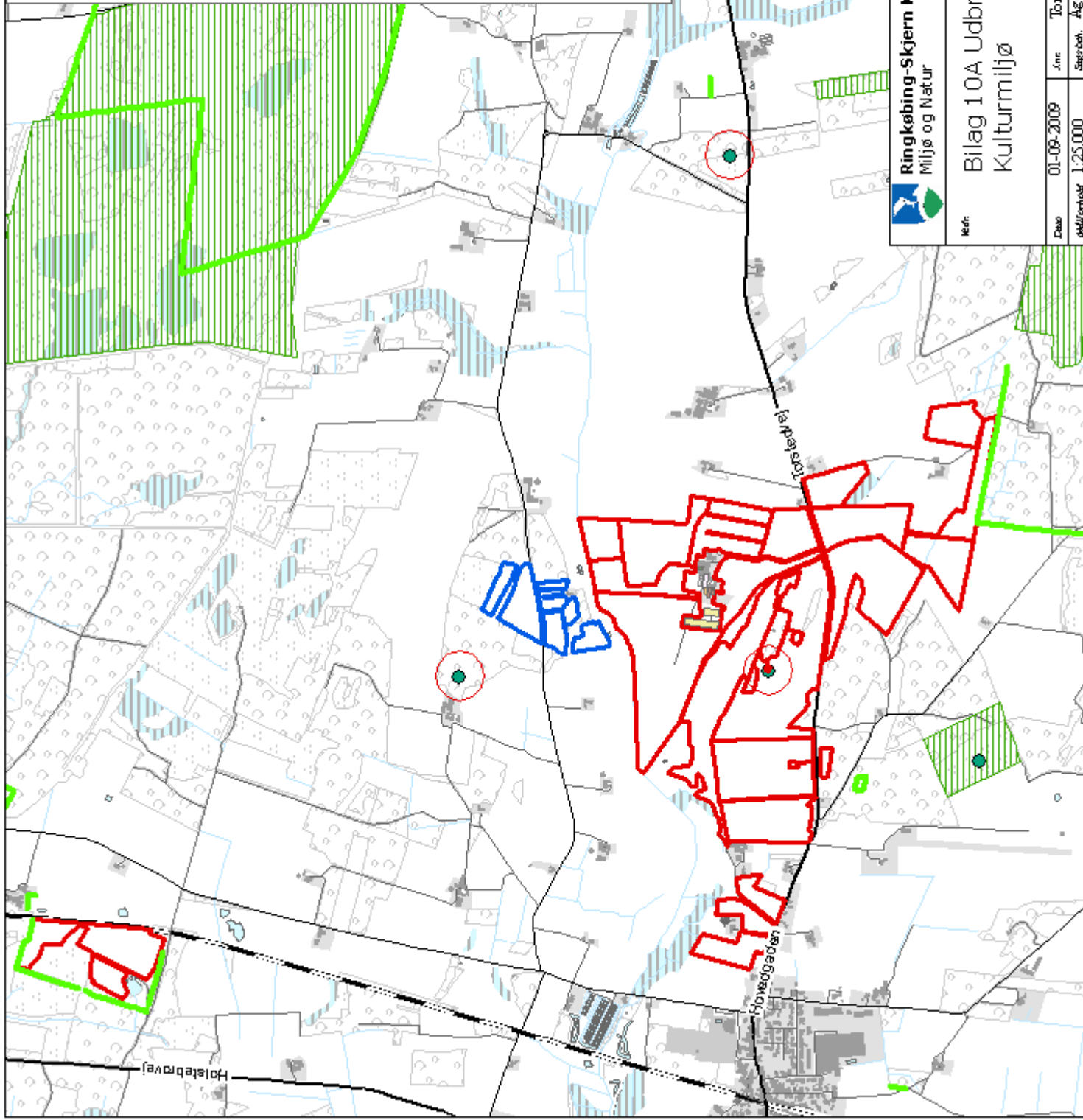
Navn

- Bygning 1 (Ny kostald)
- Bygning 6 (Nuværende kostald)
- Bygning 7 a og b (Nuværende Kalvestalde)
- Bygning 8 (stald der ændres til foderlade)
- Bygning 9 (goldkøer, separation)

Udbringningsarealer, Torstedvej 86

ArealType

- Aftale
- Udbringning

Ringkøbing-Skjern Kommune
Mijø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Kode

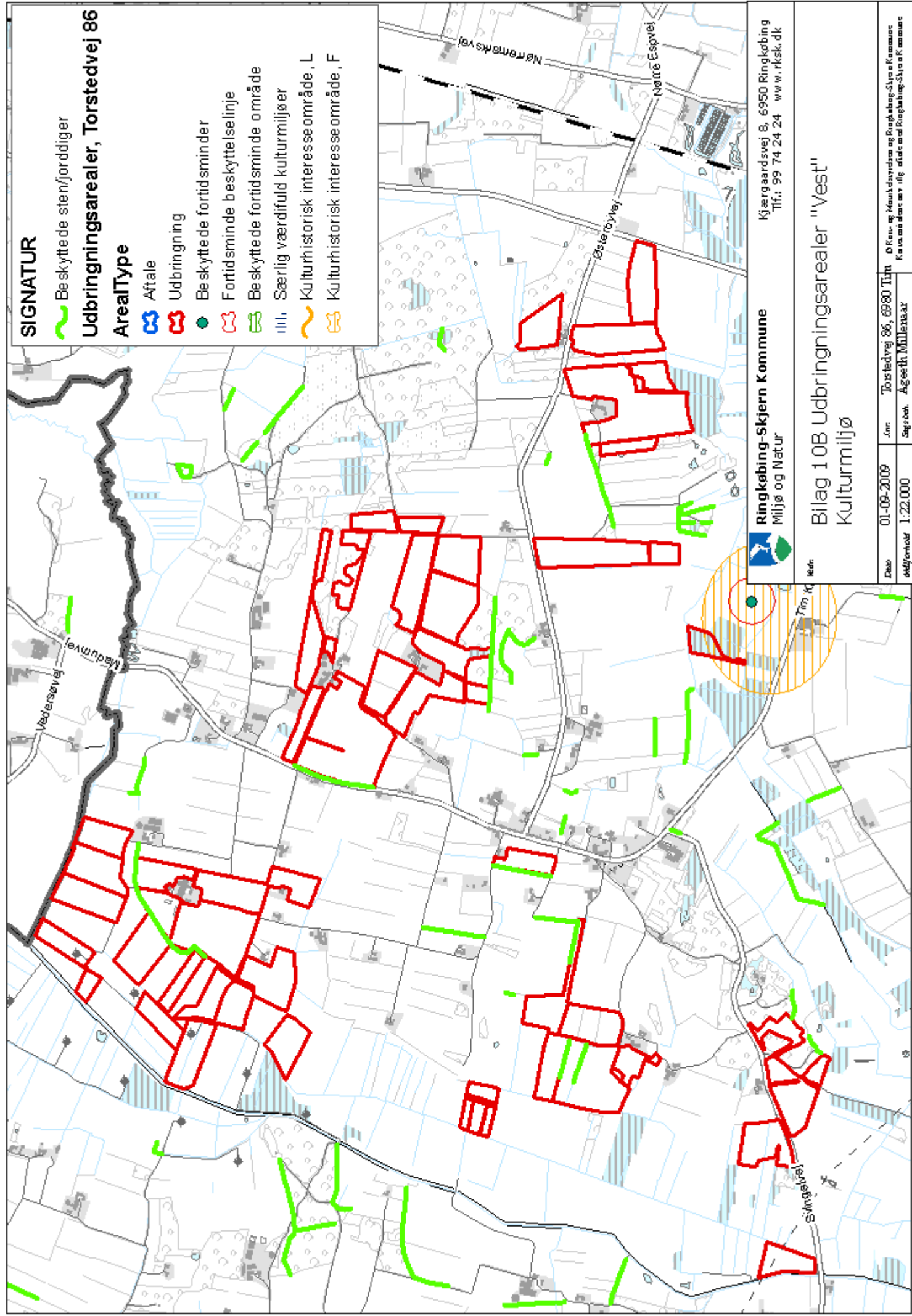
Bilag 10A Udbringningsarealer "Øst" + staldanlæg
Kulturmiljø

Dato: 01-09-2009
Kortformål: 1:25.000

J.nr.: Torstedvej 86, 6950 Tjrt
Sag.nbr.: Agæth Møllehave

© Kavn- og Møntskovene og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kartograf: Kavn- og Møntskovene og Ringkøbing-Skjern Kommune

SIGNATUR

— Beskyttede sten/fjorddiger

Udbringingsarealer, Torstedvej 86

ArealType

— Aftale

— Udbringning

● Beskyttede fortidsminder

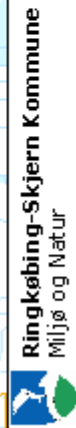
— Beskyttede beskyttelseslinje

— Beskyttede fortidsminder område

— Særlig værdifuld kulturmiljøer

— Kulturhistorisk interesse område, L

— Kulturhistorisk interesse område, F

Ringkøbing-Skjern Kommune
Mijø og Natur

Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

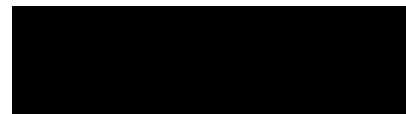
Bilag 10B Udbringingsarealer "Vest"
Kulturmiljø

Dato	01-09-2009	J.nr.	Torstedvej 86, 6980 Tjrt	Ø Konv. og Munkedavidsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Skalformaat	1:22.000	Skalform.	Agæsth Mølleaar	Kartograf: Søren Jørgensen

Bilag 11 : Begrundelse placering af staldanlægget

Reservevej 85
7800 Skive
Tlf. 96153000
Fax. 96153001

6980 Tim

Skive, den 1. juli 2009
RP

Angående placering af staldanlægget.

Jeg har i det følgende opridset baggrunden for placeringen af ny kostald, nyt malkecenter og plansiloer, jævnfør situationsplan af 12-5-2009, tegningsnr. 81203.

Kostald.

Kostalden er placeret længst imod vest. Hermed kan køerne lukkes på græs, så kotrafikken og den interne kørende trafik skal krydse hinanden mindst muligt. Herved begrænses den interne smittespredning bedst.

Malkecenter.

Ved siden af kostalden placeres malkecentret, så kotrafikken imellem kostald og malkecenter bliver kort og med færrest mulige kryds af anden trafik.

Det nye malkecenter er forbundet med den nuværende kostald. Hermed kan kvier til erstatning af udsætterkøerne drives denne vej over i den nye kostald. Samtidig er der muligheden for at udnytte det nuværende anlæg til nogle af køerne.

Kommende goldko-kælvningsstald.

Afstanden imellem malkecenter og de nuværende bygninger er valgt for at give plads til en goldko-kælvningsstald og en kalvestald senere.

Den afsatte afstand imellem det nye malkecenter og de nuværende bygninger er efter min vurdering absolut minimumsafstand for at der er plads til en goldko-kælvningsstald og en kalvestald. Der skal jo være plads til at give en rimelig ventilation i bygningerne og plads til færdselsveje.

I en kommende goldko-kælvningsstalden er der meget overvågning i det daglige og derfor er der afsat plads til den tættere på stuehuset. Samtidig skal kælvkvierne fra kviestalden ind i kælvningstalden inden de som nykælvere flyttes over i den nye kostald. Af logistikhensyn ønskes goldko-kælvningsstalden derfor placeret imellem det nye malkecenter og de nuværende bygninger, hvilket der er afsat plads til.

Kommende kalvestald.

Den kommende kalvestald ønskes placeret i nærheden af goldko-kælvningstalden, så trafikken med nyfødte kalve bliver kort og mest hensigtsmæssigt. Samtidig skal trafikken med mælk også gerne være kort, derfor en placering ikke alt for langt fra malkecentret. Endvidere ønsker vi en god færdselsvej fra halmlager og hen til især kalvestalden, samt en god færdselsvej imellem kalvestald og møddingsplads. Med en "god færdselsvej" mener jeg en vej, der krydses af mindst mulig anden intern færdsel, bl.a. dyrefærdsel og foderfærdsel for at begrænse intern smitteoverførsel.

Plansiloer.

Plansiloerne ønskes placeret, så de ligger tæt ved råvarerne. Her benyttes den nuværende foderlade. Plansiloerne er placeret ved siden af den nuværende plansilo og vi ønsker at have plads til en eventuel senere udvidelse imod nord, hvis det skulle blive aktuelt.

Møddingsplads.

Møddingspladsen ønskes placeret, så den er samlet ved husdyrgødningen og så den ikke ligger i vejen for eventuelt senere byggeri, derfor er den placeret nord for gylletankene.

Med venlig hilsen

Robert Pedersen.

Kvægbrugs- og bygningskonsulent.

Vedlagt 2 kopier, så der er en kopi til hver af jer.

Kopi af dette brev er sendt pr e-mail til Kristian Andreasen, Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing (kra@vjl.dk).

Bilag 12A: Tidsplan for (fremtidige) byggeri.

Tidsplan for byggeriet: (Udarbejdet i tilknytning til notatet vedr. placering af staldanlægget, fra Robert Pedersen)

Hvis der skulle opstilles en tidslinje for opførelse af nyanlæggene der er med i den indsendte miljøansøgning, samt i fremtiden planlagt etablering af goldkostald og kalvestalde, ville den set fra ansøgers side se nogenlunde sådan ud. (tidslinjen er udarbejdet ud fra den forudsætning er miljøtilladelsen er på plads med udgangen af 2009).

Igangværende ansøgning:

2010- 2011 Etablering af kostald, køresiloanlæg og møddingsplads.

2012- 2013 Opførelse af nye malkecenter, (Indtil da skal den nuværende malkestald anvendes).

Ny ansøgning der vil blive indsendt i 2011 eller 2012

2015 Opførelse af ny goldkostald og ny kalvestald, (I den forbindelse vil flere nuværende bygninger skulle fjernes, hvilket ses på indsendte bilag).

Bilag 12B: Oversigt bygninger inkl. fremtidige udvidelser

